Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi razširjeni senat)

z dne 20. maja 2015*

„Konkurenca — Omejevalni sporazumi — Evropski trg fosfatov za krmo — Sklep o ugotovitvi kršitve člena 101 PDEU — Dodelitev prodajnih kvot, usklajevanje cen in prodajnih pogojev ter izmenjava občutljivih poslovnih podatkov — Umik tožečih strank iz postopka poravnave — Globe — Obveznost obrazložitve — Teža in trajanje kršitve — Sodelovanje — Neuporaba razpona verjetnih glob, sporočenih v postopku poravnave“

V zadevi T-456/10,

Timab Industries s sedežem v Dinardu (Francija),

Cie financière et de participations Roullier (CFPR) s sedežem v Saint-Maloju (Francija),

ki ju zastopata N. Lenoir in M. Truffier, odvetnika,

tožeči stranki,

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo C. Giolito, B. Mongin in F. Ronkes Agerbeek, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za ugotovitev ničnosti Sklepa Komisije C(2010) 5001 final z dne 20. julija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 [PDEU] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38866 – Fosfati za krmo), in podredno, predlog za znižanje globe, ki je bila s tem sklepom naložena tožečima strankama,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi razširjeni senat),

v sestavi D. Gracias, predsednik, O. Czúcz, A. Popescu, sodnika, M. Kančeva, sodnica, in C. Wetter (poročevalec), sodnik,

sodni tajnik: J. Plingers, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 11. julija 2014

izreka naslednjo

* Jezik postopka: francoščina.

Sodbo

Dejansko stanje

1 Evropska komisija je s sklepom (2010) 5001 final z dne 20. julija 2010 v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 [PDEU] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38866 – Fosfati za krmo) (v nadaljevanju: izpodbijani sklep) ugotovila, da sta tožeči stranki, Timab Industries (v nadaljevanju: Timab) in Cie financière et de participations Roullier (CFPR) (v nadaljevanju: CFPR), kršili člen 101 PDEU in od 1. januarja 1994 člen 53 Sporazuma EGP s tem, da sta od 16. septembra 1993 do 10. februarja 2004 sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je bila sestavljena iz delitve velikega dela evropskega trga fosfatov za krmo (v nadaljevanju: FK) z dodelitvijo prodajnih kvot in strank udeležencem kartela ter iz usklajevanja cen in po potrebi prodajnih pogojev (člen 1 izpodbijanega sklepa).

2 Kot je navedeno v točki 17 obrazložitve izpodbijanega sklepa, je družba Timab odvisna družba „skupine Roullier“, katere krovna družba je CFPR. Družba Timab proizvaja in trži več kemijskih proizvodov, in sicer FK.

3 Skupina Kemira je 28. novembra 2003 zaprosila za imuniteto pred globami na podlagi Obvestila Komisije o imuniteti pred globami in znižanju glob v kartelnih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 155, v nadaljevanju: obvestilo o prizanesljivosti). Prošnja se je nanašala na obdobje med letoma 1989 in 2003 (točka 33 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

4 Komisija je 10. in 11. februarja 2004 v Franciji in Belgiji opravila inšpekcijske preglede v prostorih nekaterih podjetij, dejavnih na področju FK. Med subjekti, pri katerih so bili opravljeni ti inšpekcijski pregledi, je bila tudi družba Timab (točka 35 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

5 Družba Tessenderlo Chemie NV je 18. februarja 2004 vložila prošnjo za uporabo obvestila o prizanesljivosti za celotno obdobje kršitve (od leta 1969 do leta? 2004) (točka 36 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

6 Družba Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química SA in njena matična družba José de Mello SGPS SA sta 27. marca 2007 vložili prošnjo za uporabo obvestila o prizanesljivosti (točka 37 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

7 Tožeči stranki sta 14. oktobra 2008 prav tako vložili prošnjo za uporabo obvestila o prizanesljivosti in jo dopolnili 28. oktobra 2009 (točka 39 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

8 Komisija je z dopisi z dne 19. februarja 2009 udeležence kartela, med katerimi je bila družba Timab, obvestila o začetku postopka za izdajo sklepa ob uporabi Poglavja III Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 2, str. 205) in jim določila rok dveh tednov, v katerem lahko predložijo pisno izjavo o pripravljenosti za sodelovanje v pogovorih o poravnavi v smislu člena 10a Uredbe Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 [ES] in 82 [ES] (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 3, str. 81) (točka 40 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

9 Priprava poravnave je terjala več dvostranskih srečanj med Komisijo in zadevnimi podjetji, na katerih je bila predstavljena vsebina očitkov in so bili predloženi dokazi v zvezi s temi očitki. Na podlagi teh srečanj je Komisija določila razpon verjetnih glob (najnižji in najvišji znesek). Na srečanju 16. septembra 2009 je bila družbi Timab sporočena ocena glede nje.

10 Komisija je nato zadevnim družbam določila rok za predložitev uradnih vlog za poravnavo v skladu s členom 10a(2) Uredbe št. 773/2004. Vsi udeleženci kartela so pravočasno predložili vloge za poravnavo, razen tožečih strank, ki sta se odločili, da se iz postopka poravnave umakneta (točka 43 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

11 Komisija je 23. novembra 2009 sprejela sklop šestih obvestil o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki jih je poslala tožečima strankama in vsakemu udeležencu kartela, ki je sprejel poravnavo. Vse stranke, na katere so bila naslovljena obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah, razen tožečih strank so odgovorile in potrdile, da se obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah sklada z vsebino njihovih vlog za poravnavo ter da so še vedno pripravljene sodelovati v postopku poravnave (točki 44 in 45 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

12 Tožeči stranki sta imeli dostop do spisa in sta 2. februarja 2010 odgovorili na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ter se udeležili zaslišanja 24. februarja 2010 (točka 45 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

13 Komisija je 20. julija 2010 sprejela izpodbijani sklep. Ta je bil naslovljen na tožeči stranki.

14 Istega dne je Komisija sprejela sklep C(2010) 5004 final v isti zadevi (v nadaljevanju: ločeni sklep), katerega naslovniki so bili udeleženci, ki so bili pripravljeni sodelovati v poravnavi in so predložili vloge za poravnave, in sicer skupina Kemira (Yara Phosphates Oy, Yara Suomi Oy in Kemira Oy), družba Tessenderlo Chemie, skupina Ercros (Ercros SA in Ercros Industriel SA), skupina FMC (FMC Foret SA, FMC Netherlands BV in FMC Corporation) in družba Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química ter njena matična družba José de Mello SGPS.

15 Iz izpodbijanega sklepa v bistvu izhaja, da so se vodilni evropski proizvajalci FK dogovorili, da si razdelijo velik del evropskega trga FK tako, da si razdelijo prodajne kvote po regijah in po strankah. Uskladili naj bi tudi cene in po potrebi prodajne pogoje. Originalni sporazum, pisno sklenjen 19. marca 1969 med takratnimi petimi vodilnimi proizvajalci FK, je bil namenjen razrešitvi zasičenosti evropskega trga. Dogovor naj bi določal tudi letno revizijo prodajnih kvot. Vzpostavljen naj bi bil mehanizem za nadzor tržnega dogovora in za reševanje sporov v primeru velikih odmikov od dogovorjenih kvot na podlagi sistema izravnave. Ustanovitveni dogovori kartela naj bi bili poimenovani CEPA (Centre d'étude des phosphates alimentaires [Raziskovalni center za fosfate za krmo]). Za zagotavljanje delovanja in ohranjanja kartela naj bi bili na podlagi tega dogovora sklenjeni posebni dodatni dogovori in drugi regionalni podsporazumi. Udeležba francoskih proizvajalcev v CEPI naj bi bila potrjena od leta 1970. Od leta 1978 naj bi se udeleženci kartela odzvali na kritičen položaj na trgu z reorganizacijo s tremi podsporazumi. V letih 1991 in 1992 naj bi udeleženci kartela načrtovali vrnitev k enotni strukturi (Super CEPA), ki bi zajemala pet srednjeevropskih držav (Nemčijo, Avstrijo, Belgijo, Nizozemsko in Švico), Dansko, Finsko, Madžarsko, Irsko, Norveško, Poljsko, Združeno kraljestvo in Švedsko. Razprave naj bi potekale na dveh ravneh: „osrednja srečanja" ali srečanja „na evropski ravni", na katerih naj bi bile sprejete splošne politične odločitve, in „strokovna srečanja", na katerih naj bi med udeleženci kartela potekale poglobljene razprave na nacionalni in regionalni ravni, ki so dejavni v teh državah ali zadevnih regijah. Ta enotna struktura naj bi bila povezana s trgovskimi subjekti v Franciji, kjer naj bi mehanizem tajnega delovanja obstajal na nacionalni ravni.

16 Posebej glede tožečih strank iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je bila družba Timab umeščena v regionalni okvir Super CEPA in francoski del kartela, ko je podjetje začelo izvažati velike količine zunaj Francije. Septembra 1993 naj bi začela sodelovati pri sporazumih Super CEPA. Vzporedno s srečanji Super CEPA naj bi sodelovala na srečanjih, ki so zadevala Francijo, in tistih, ki so zadevala Španijo (točke 123, 131, 138 in 143 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

17 Za določitev zneska glob, ki se naloži vsakemu podjetju, je Komisija uporabila Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: smernice iz leta 2006).

18 Prvič, Komisija je določila vrednost upoštevnih prodaj, ki ustreza prodaji FK s strani podjetja na ozemlju držav članic Evropske unije in strank podpisnic Sporazuma EGP, ki jih je kršitev prizadela. Namesto da bi uporabila vrednost prodaj, ki jih je realiziralo podjetje v celotnem zadnjem poslovnem letu njegove udeležbe pri kršitvi, kot to običajno določa točka 13 smernic iz leta 2006, se je Komisiji zdelo ustrezneje, da v tej zadevi uporabi dejansko prodajo, ki so jo podjetja realizirala v času svoje udeležbe pri kršitvi, predvsem ob upoštevanju izjemno dolgega trajanja kartela, njegovega geografskega obsega, dejstva, da za nekatera ozemlja, prizadeta z zadevnimi praksami, veljajo sodna pristojnost Unije in določbe člena 101 PDEU ter člena 53 Sporazuma EGP šele od pristopa zadevnih držav k Uniji ali EGP, in tudi dejstva, da je vrednost prodaj, ki so jih realizirali udeleženci, v letih njihove udeležbe nihala (točka 321 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

19 Drugič, Komisija je opomnila, da je bilo treba, upoštevajoč težo storjene kršitve, pri izračunu osnovnega zneska globe delež vrednosti prodaj zadevnih proizvodov določiti na 17 %, in sicer za vse udeležence kartela (točke od 324 do 328 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

20 Tretjič, za podjetja, ki nimajo na voljo zgodovinskih podatkov za dejanske prodaje po posamični državi, je bila z njihovim soglasjem vrednost upoštevnih prodaj dobljena tako, da so se prodaje, realizirane v zadnjem celotnem poslovnem letu kršitve, pomnožile s trajanjem udeležbe zadevnega podjetja v skladu z določbami točke 24 smernic iz leta 2006 (točki 321 in 331 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

21 Četrtič, Komisija je ocenila, da okoliščine zadeve upravičujejo, da se v osnovni znesek globe vključi 17-odstotno povišanje letnega povprečja vrednosti prodaj, realiziranih v obdobju kršitve, da se v skladu s točko 25 smernic iz leta 2006 zagotovi odvračilni učinek, in to za vse udeležence kartela (točke od 332 do 335 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

22 Petič, Komisija ni priznala nobenih oteževalnih niti olajševalnih okoliščin glede katerega koli udeleženca kartela (točke od 337 do 347 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

23 Šestič, Komisija je z uporabo omejitve 10 % celotnega prometa za globe, naložene v skladu s členom 23(2) Uredbe št. 1/2003, znižala osnovni znesek globe za nekatere udeležence. Ker osnovni znesek globe za tožeči stranki ni presegel 10 % celotnega prometa v letu 2009, Komisija ni opravila prilagoditve.

24 Sedmič, glede uporabe obvestila o prizanesljivosti je Komisija odločila, da je primerno skupini Kemira ter družbama Yara Phosphates Oy in Yara Suomi Oy, saj sta zadnjenavedeni del istega podjetja kot skupina Kemira, priznati stoodstotno znižanje zneska globe na podlagi točke 8(a) navedenega obvestila (točki 349 in 350 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Prav tako je Komisija družbi Tessenderlo Chemie odobrila tudi 50-odstotno znižanje globe na podlagi točke 23 obvestila o prizanesljivosti za obdobje po 31. marcu 1989 in menila, da ta družba ni dolžna plačati globe za obdobje od 19. marca 1969 do 31. marca 1989 (točka 353 obrazložitve izpodbijanega sklepa). 25-odstotno znižanje zneska globe je bilo odobreno družbi Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química in njeni matični družbi José de Mello SGPS (točka 355 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Nazadnje je Komisija odobrila petodstotno znižanje zneska globe tožečima strankama (točka 359 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

25 Osmič, zaradi neuporabe Obvestila Komisije o vodenju postopkov poravnave za sprejetje odločb v skladu s členoma 7 in 23 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 v kartelnih zadevah (UL 2008, C 167, str. 1, v nadaljevanju: obvestilo o poravnavi) tožečima strankama ni bilo odobreno nobeno znižanje na podlagi pristopa k postopku poravnave. V ločenem sklepu je Komisija zaradi sklenitve poravnave nagradila naslovnike navedenega sklepa z 10-odstotnim znižanjem zneska globe, ki bi se jim morala naložiti (točki 361 in 362 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

26 Devetič, prošnja tožečih strank za znižanje zneska globe zaradi plačilne nesposobnosti (točka 35 smernic iz leta 2006) je bila zavrnjena, medtem ko je bilo prošnji družbe [*zaupno*] delno ugodeno (točke od 372 do 375 obrazložitve izpodbijanega sklepa).

27 Kot je bilo navedeno že zgoraj v točki 1, je Komisija v členu 1 izpodbijanega sklepa ugotovila, da sta tožeči stranki kršili člen 101 PDEU in od 1. januarja 1994 člen 53 Sporazuma EGP s tem, da sta od 16. septembra 1993 do 10. februarja 2004 sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je pokrivala velik del ozemlja držav članic Unije in strank podpisnic Sporazuma EGP, z namenom razdelitve evropskega trga FK, z dodelitvijo prodajnih kvot in strank udeležencem kartela ter z namenom usklajevanja cen in po potrebi prodajnih pogojev.

28 V skladu s členom 2 izpodbijanega sklepa je Komisija za to kršitev družbama Timab in CFPR solidarno naložila globo 59.850.000 EUR.

Postopek in predlogi strank

29 Tožeči stranki sta 1. oktobra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili to tožbo.

30 Z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 5. novembra 2010, sta tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagali, naj sprejme ukrep procesnega vodstva, s katerim naj se Komisiji odredi, da mu predloži štiri skupine dokumentov v zvezi z izpodbijanim sklepom ali ločenim sklepom, da se dokažejo nekateri njuni tožbeni razlogi.

31 Komisija je 6. januarja 2011 vložila odgovor na tožbo.

32 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 1. februarja 2011 je Splošno sodišče na podlagi člena 64 Poslovnika pozvalo Komisijo, naj predloži dokumente, ki sta jih zahtevali tožeči stranki.

33 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 16. marca 2011 je Splošno sodišče na podlagi členov 65(b) in 66(1) Poslovnika ter ob uporabi člena 67(3), drugi pododstavek, tega poslovnika odredilo, naj Komisija predloži dokumente, ki jih ni predložila v okviru ukrepa procesnega vodstva iz točke 32. Komisija je zadevni pripravljalni ukrep izvedla v določenem roku.

34 Z ukrepom procesnega vodstva z dne 28. junija 2011 je Splošno sodišče Komisijo pozvalo, naj nekoliko pojasni dokumente, omenjene v točki 33, in Komisiji omogočilo, da zasliši zadevna podjetja glede morebitne zaupnosti podatkov, ki jih zadevajo in so navedeni v zadevnih dokumentih.

35 Nato so bili nekateri dokumenti vročeni tožečima strankama z opombo, da jih ni mogoče uporabiti za drug namen od tega, zaradi katerega so bili poslani, in da zato ti dokumenti in številke v njih ne smejo biti javno objavljeni. Nekateri dokumenti, ki jih je predložila Komisija, so bili izločeni iz spisa in vrnjeni Komisiji.

36 Replika je bila vložena v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 22. marca 2012. Duplika je bila vložena v tem sodnem tajništvu 21. junija 2012.

37 Splošno sodišče (osmi razširjeni senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek, in v okviru ukrepov procesnega vodstva iz člena 64 Poslovnika od Komisije zahtevalo, naj predloži nekatere dokumente, ter ji postavilo vprašanja in jo pozvalo, naj nanje pisno odgovori. Ta je ti zahtevi izpolnila v roku, ki ji je bil določen.

38 Pred obravnavo so imeli zastopniki tožečih strank, po podpisu dogovora o zaupnosti, možnost, da v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vpogledajo v del zaupne različice ločenega sklepa, ki je eden od dokumentov, ki je bil zahtevan v okviru ukrepa procesnega vodstva.

39 Stranke so na obravnavi 11. julija 2014 podale ustne navedbe in odgovorile na ustna vprašanja, ki jim jih je postavilo Splošno sodišče na obravnavi, ki je deloma potekala za zaprtimi vrati.

40 Na obravnavi sta tožeči stranki navedli, da umikata tožbene razloge glede kršitve načela prepovedi retroaktivnosti smernic iz leta 2006, upoštevanja čezmernega trajanja upravnega postopka kot olajševalne okoliščine, kršitve načela enakega obravnavanja in obvestila o prizanesljivosti glede njunega sodelovanja v primerjavi z družbo Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química, in v okviru tožbenega razloga v zvezi s kršitvijo člena 23 Uredbe št. 1/2003 svoje trditve iz replike, ki se nanašajo na razmerje med uporabo 10-odstotnega znižanja zaradi poravnave in uporabe omejitve 10 %, ki jo določa člen 23 te uredbe, kar je bilo zapisano v zapisnik o obravnavi.

41 Tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj:

— ugotovi ničnost izpodbijanega sklepa;

— podredno, ugotovi ničnost člena 1 izpodbijanega sklepa, v katerem je Komisija navedla, da sta tožeči stranki sodelovali v praksah v zvezi s prodajnimi pogoji in sistemom izravnave;

— še podredno in v vsakem primeru, spremeni člen 2 izpodbijanega sklepa in znatno zniža znesek globe, ki jima je bila solidarno naložena;

— Komisiji naloži plačilo stroškov.

42 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

— tožbo zavrne;

— tožečima strankama naloži plačilo stroškov.

Pravo

43 V podporo tožbi tožeči stranki navajata nekaj tožbenih razlogov, ki jih je mogoče razdeliti na tri dele. Prva skupina tožbenih razlogov se nanaša na postopek poravnave, predvsem na dejstvo, da sta se tožeči stranki iz tega postopka umaknili; druga skupina tožbenih razlogov se nanaša na nekatere prakse, ki sestavljajo zadevni kartel, in sicer na mehanizem izravnave in prodajne pogoje; in nazadnje tretja skupina tožbenih razlogov se nanaša na več vidikov izračuna zneska globe.

Predlog za ugotovitev ničnosti izpodbijanega sklepa

Postopek poravnave

44 V okviru te skupine tožbenih razlogov tožeči stranki predstavljata serijo trditev, ki se nanašajo na kršitve pravic do obrambe, predpisov, ki urejajo postopek poravnave, načela varstva legitimnih pričakovanj in načela dobrega upravljanja ter na zlorabo pooblastil.

45 Tožeči stranki v bistvu Komisiji očitata, da je za podjetje, ki se je umaknilo iz postopka poravnave, uporabila višjo globo, kot je najvišja denarna kazen, dogovorjena med pogovori o poravnavi.

46 Tožeči stranki navajata več kršitev njune pravice do obrambe; prva izhaja iz napačne uporabe prava in presoje dejstev s strani Komisije, druga iz neupoštevanja privilegija zoper samoobtožbo in tretja iz kršitve načela enakosti orožij.

47 Prvič, Komisija naj bi slabo razložila njuno prošnjo za uporabo obvestila o prizanesljivosti in njun odgovor na zahtevo po informacijah.

48 Ugovarjata, da naj bi močno spremenili strategijo po tem, ko sta se seznanili z razponom glob. Trdita namreč, da sta le uporabili točki 11 (sprejeli sodelovanje pri pogovorih o poravnavi) in 16 (se odločali, ob celotnem poznavanju zadeve, ali bosta poravnavo sklenili ali ne) obvestila o poravnavi, saj nista mogli priznati kršitve, kot jo je ocenila Komisija. Poleg tega naj bi bila njuna prošnja za uporabo obvestila o prizanesljivosti glede dejstev le opisna, brez kakršne koli opredelitve o enotnem značaju kršitve. Napaka pri opredelitvi dejstev, ki jo je storila Komisija in je tožečima strankama nikakor ni mogoče naprtiti, izhaja iz nezadostne analize spisa glede na njeno dolžnost, da mora primere, ki so ji predloženi, preučiti skrbno in nepristransko. Redki dokumenti, ki omenjajo ime družbe Timab v zvezi z dejstvi pred 16. septembrom 1993, pa omogočajo sklepanje, da ta družba na srečanjih CEPE ni sodelovala.

49 Drugič, glede neupoštevanja privilegija zoper samoobtožbo tožeči stranki opozarjata na „pravico“ podjetij, uvedeno s točko 16 obvestila o poravnavi, da „[se odločajo, ob celotnem poznavanju zadeve], ali bodo sklenila poravnavo ali ne“. Ta možnost, ki se ponuja podjetjem, naj bi po mnenju tožečih strank temeljila na uresničevanju pravice do obrambe in privilegija zoper samoobtožbo. S sankcijo za umik iz poravnave naj bi bil torej kršen privilegij zoper samoobtožbo, ki izhaja iz pravice do obrambe.

50 Tretjič, glede načela enakosti orožij tožeči stranki trdita, da nista mogli predvideti, da bo Komisija močno skrajšala trajanje kršitve in jima obenem naložila znatno zvišano globo. Nesimetričnost informacij, ki je domnevno zaznamovala postopek, naj bi oškodovala tožeči stranki, s čimer naj bi bilo očitno kršeno načelo enakosti orožij in njune pravice do obrambe.

51 Dalje tožeči stranki uveljavljata kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in načela dobrega upravljanja kot tudi obstoj zlorabe pooblastil.

52 Glede načela varstva legitimnih pričakovanj tožeči stranki menita, da Komisija ni bila upravičena sprejeti odločitve, ki ni ustrezala njunim pričakovanjem, ki so temeljila na natančnih zagotovilih Komisije glede vsebine sklepa, ki ga je nato sprejela.

53 Glede načela dobrega upravljanja tožeči stranki ugotavljata, da nista mogli predvideti obrazložitve Komisije v izpodbijanem sklepu, zlasti z vidika zaslišanja 24. februarja 2010, ki je sledilo obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, in srečanja 7. junija 2010. Na tem srečanju je bila omenjena možnost nižjega znižanja zaradi sodelovanja, ne pa odprava zaradi olajševalnih okoliščin in še toliko manj razlogi za to odpravo.

54 Nazadnje, Komisija naj bi zlorabila pooblastila, ko je odločila, da naloži višjo kazen za zavrnitev poravnave.

55 Komisija izpodbija navajane argumente tožečih strank.

56 Spomniti je treba, da tožeči stranki v tej tožbi ocenjujeta, da sta bili „kaznovani“, ker sta se umaknili iz postopka poravnave, z višjo globo od te, ki sta jo upravičeno pričakovali. Cilj obrambe zoper očitke, ki jih je Komisija zatrjevala v rednem upravnem postopku, je priznanje obstoja ločenih kršitev in posledično priznanje znižanja zneska globe. Poleg tega po mnenju tožečih strank znesek globe v nobenem primeru ne bi smel biti višji od najvišje mejne vrednosti (povišane za 10 %) razpona glob, ki jima je bil sporočen z namenom poravnave.

57 Zato se njuni očitki nanašajo predvsem na dejstvo, da jima je bila naložena precej višja globa, kot je bila sprva predvidena. Ne glede na njune kritične pripombe, ki se nanašajo na postopek poravnave, se njuni očitki, kot so ti v zvezi s kršitvijo pravice do obrambe, načel enakosti orožij, varstva legitimnih pričakovanj in dobrega upravljanja ter domnevno zlorabo pooblastil, nanašajo v bistvu na redni upravni postopek, na podlagi katerega je bil sprejet izpodbijani sklep.

– Uvodne ugotovitve

58 Splošno sodišče ocenjuje, da je koristno na začetku na kratko spomniti na sestavo postopka poravnave, preden preuči očitke, navedene v okviru prve skupine tožbenih razlogov.

59 Postopek poravnave je bil vzpostavljen z Uredbo Komisije (ES) št. 622/2008 z dne 30. junija 2008 o spremembi Uredbe št. 773/2004 glede vodenja postopkov poravnave v kartelnih zadevah (UL L 171, str. 3). Ta postopek je bil natančneje opredeljen v obvestilu o poravnavi.

60 Namen tega novega postopka je poenostaviti in pospešiti upravne postopke in zmanjšati število tožb, vloženih na sodišča Unije, ter s tem Komisiji omogočiti, da z istimi sredstvi obravnava več zadev.

61 Postopek poravnave v bistvu določa, da podjetja, ki so predmet preiskave in ki se soočijo z obremenilnimi dokazi ter se odločijo poravnati, priznajo svoje sodelovanje pri kršitvi, se pod določenimi pogoji odpovejo pravici do dostopa do upravnega spisa in pravici do zaslišanja ter soglašajo s sprejetjem ugotovitev o možnih kršitvah in končnega sklepa v dogovorjenem uradnem jeziku Unije (obvestilo o poravnavi, točka 20). Dalje, če ugotovitev o možnih kršitvah ustrezno vključuje njihove vloge za poravnavo, morajo ta podjetja v določenem roku v odgovoru potrditi, da navedena ugotovitev ustreza vsebini njihovih vlog, in se zato še naprej zavezujejo, da bodo sodelovala v postopku poravnave (obvestilo o poravnavi, točka 26).

62 V zameno jim Komisija prizna 10-odstotno znižanje zneska globe, ki bi jim bila naložena na koncu rednega postopka na podlagi smernic o globi in obvestila o prizanesljivosti (obvestilo o poravnavi, točke od 30 do 33).

63 Medtem ko se sodelovanje v okviru politike „prizanesljivosti“ in sodelovanje v okviru postopka poravnave lahko izkažeta za dopolnilni, je odločitev o začetku postopka poravnave, drugače od prve vrste sodelovanja, za katero je značilna pobuda družbe prosilke, izključno v pristojnosti Komisije.

64 Iz uvodne izjave 4 Uredbe št. 622/2008 izhaja, da mora Komisija upoštevati možnost, da se v razumnem roku z vpletenimi strankami sklene skupni dogovor glede obsega morebitnih očitkov, ob upoštevanju dejavnikov, kot so število vpletenih strank, predvidljiva nasprotujoča si stališča glede pripisovanja odgovornosti in obseg izpodbijanja dejanskih ugotovitev. Iz te uvodne izjave tudi izhaja, da lahko Komisija upošteva še druge preudarke, ki niso povezani z dosego učinkovitosti postopkov, na primer možnost, da bi se s tem ustvaril precedenčni primer. Komisija ima torej široko polje proste presoje za odločitev, v katerih primerih bi bilo umestno doseči dogovor o poravnavi.

65 Dalje, medtem ko je cilj politike prizanesljivosti razkrivanje kartelov in olajšanje opravljanja nalog Komisije v zvezi s tem, pa politika poravnav služi bolj učinkovitosti postopka na področju kartelov. Postopek poravnave naj bi torej Komisiji omogočal, da zadeve s področja kartelov obravnava hitreje in učinkoviteje po poenostavljenem postopku.

66 Postopek poravnave v glavnem poteka tako. Postopek začne Komisija v dogovoru z zadevnimi podjetji (obvestilo o poravnavi, točke 5, 6 in 11). Pisna izjava podjetij o pripravljenosti za sodelovanje v pogovorih o poravnavi z namenom, da morda pozneje predložijo vloge za poravnavo, nikakor ne pomeni priznanja, da so sodelovala pri kršitvi ali da so zanjo odgovorna (obvestilo o poravnavi, točka 11).

67 Komisija na začetku postopka podjetjem v preiskavi, ki sodelujejo pri poravnavi, na dvostranskih pogovorih posreduje bistvene elemente, „kot so domnevna dejstva, opredelitev teh dejstev, teža in trajanje domnevnega kartela, pripisovanje odgovornosti, ocena razpona morebitnih glob ter dokazi, uporabljeni za opredelitev morebitnih očitkov“ (obvestilo o poravnavi, točka 16). Tako bodo lahko stranke dejansko izrazile svoja mnenja o morebitnih očitkih Komisije proti njim in ob poznavanju celotne zadeve sprejele neuradno odločitev, ali bodo poravnavo sklenile ali ne (obvestilo o poravnavi, točka 16).

68 Po posredovanju teh informacij se lahko zadevna podjetja odločijo, ali bodo sodelovala v postopku poravnave in podajo vlogo za poravnavo, v kateri v bistvu izrecno priznajo odgovornost za kršitev, sprejmejo najvišji znesek globe in potrdijo, da ne nameravajo zahtevati dostopa do spisa ali novega zaslišanja na obravnavi, razen če Komisija ne bi vključila njihovih vlog za poravnavo v ugotovitev o možnih kršitvah (obvestilo o poravnavi, točka 20).

69 Po tem priznanju o odgovornosti in izjavah zadevnih podjetij jim Komisija posreduje obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in nato sprejme končno odločitev. Ta temelji predvsem na dejstvu, da so stranke nedvoumno priznale svojo odgovornost, niso ugovarjale obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in so še vedno pripravljene na sklenitev poravnave (obvestilo o poravnavi, točke od 23 do 28).

70 Če se zadevna podjetja odločijo, da se ne poravnajo, se za postopek za sprejetje končne odločitve uporabijo splošne določbe Uredbe št. 773/2004, in ne določbe o postopku poravnave. Enako velja, če se Komisija odloči končati postopek poravnave (obvestilo o poravnavi, točke 19, 27 in 29).

71 Če poravnava ne zajema vseh udeležencev kršitve, kot na primer, če se, kot v tej zadevi, podjetje umakne iz postopka poravnave, Komisija sprejme na eni strani odločitev po poenostavljenem postopku (postopek poravnave), katere naslovniki so udeleženci kršitve, ki so se odločili poravnati, in ki odraža pripravljenost vsakega od njih, in na drugi strani odločitev po rednem postopku, katere naslovniki so udeleženci kršitve, ki se niso odločili poravnati.

72 Vendar gre tudi v takem mešanem primeru, v katerem sta sprejeti dve odločitvi z različnimi naslovniki in na podlagi dveh različnih postopkov, za udeležence enega in istega kartela, tako da je treba spoštovati načelo enakega obravnavanja. Navedeno načelo v skladu z ustaljeno sodno prakso zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno upravičeno (glej sodbo z dne 14. septembra 2010, Akzo Nobel Chemicals in Akcros Chemicals/Komisija, C-550/07 P, ZOdl., EU:C:2010:512, točka 55 in navedena sodna praksa).

73 Kot izhaja iz navedenega, je postopek poravnave upravni postopek, ki je alternativen rednemu – kontradiktornemu – upravnemu postopku in ki je ločen od njega ter ima nekatere posebnosti, kot je vnaprejšnje obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in obvestilo o razponu verjetnih glob.

74 Smernice za izračun glob, ki se jih naloži, so v tem okviru vseeno v celoti uporabljive. To pomeni, da pri določitvi zneska globe ni mogoče izvajati diskriminacije med udeleženci istega kartela z uporabo različnih elementov in metod izračunavanja, za katere ne veljajo posebnosti postopka poravnave, kot je uporaba 10-odstotnega znižanja zaradi poravnave (glej v tem smislu sodbo z dne 19. julija 2012, Alliance One International in Standard Commercial Tobacco/Komisija in Komisija/Alliance One International in drugi, C-628/10 P in C-14/11 P, ZOdl., EU:C:2012:479, točka 58 in navedena sodna praksa).

– Zvišanje zneska globe glede na sporočen razpon

75 V tej zadevi sta se tožeči stranki odločili prekiniti pogovore za poravnavo.

76 Kot sta pravilno navedli, sta imeli za to vso pravico. Glede tega je treba navesti, da je postopek poravnave prostovoljni postopek (glej spodaj točko 120) in je tudi ločen od rednega postopka. Točka 19 obvestila o obravnavi določa, da če se podjetje umakne iz postopka poravnave, torej v primeru da ne predloži vloge za poravnavo, bo postopek za sprejetje končne odločitve Komisije potekal v skladu s splošnimi določbami, zlasti členom 10(2) (odgovor na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah), členom 12(1) (zaslišanje) in členom 15(1) (dostop do spisa) Uredbe št. 773/2004, in ne v skladu z določbami, ki urejajo postopek poravnave.

77 Komisija je v tej zadevi tožečima strankama v okviru rednega upravnega postopka poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem je navedla, kot v predhodnem obvestilu v okviru postopka poravnave, da sta tožeči stranki sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi med letoma 1978 in 2004.

78 V točki 318 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija po preučitvi trditev tožečih strank v njunem odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in po soočenju z drugačno razlago njunih izjav ugotovila, da ne more z zadostno pravno gotovostjo ugotoviti, da sta tožeči stranki vedeli za globalni kartel, ki se je izvajal od leta 1978, in da sta pri njem sodelovali. Posebej je navedla, da se ne more opreti na dokaze, ki sta jih predložili tožeči stranki v prošnji za prizanesljivost, ki so bistveni dokazi za ugotovitev njunega sodelovanja pred letom 1993.

79 V okviru postopka poravnave je Komisija tožeči stranki obvestila, da jima bo solidarno naložila globo v najvišjem znesku med 41 in 44 milijoni EUR za njuno sodelovanje pri enotni in trajajoči kršitvi od 31. decembra 1978 do vključno 10. februarja 2004, v katerem je upoštevano 10-odstotno znižanje za poravnavo, 35-odstotno znižanje zaradi olajševalnih okoliščin na podlagi smernic iz leta 2006, ki jima je bilo odobreno, ker sta Komisiji dovolili, da podaljša trajanje njunega sodelovanja v kartelu, in 17-odstotno znižanje na podlagi obvestila o prizanesljivosti.

80 V izpodbijanem sklepu, sprejetem po rednem postopku, je Komisija določila znesek globe 59.850.000 EUR, potem ko je za 5 % znižala osnovni znesek globe na podlagi obvestila o prizanesljivosti.

81 Na prvi pogled se zdi tako zvišanje zneska globe glede na to, da je bilo trajanje kršitve skrajšano za skoraj petnajst let, protislovno.

82 Vendar je treba v zvezi s tem navesti, da je Komisija le uporabila isto metodo za izračun globe, kot jo določajo smernice iz leta 2006, tako za izračun razpona glob v fazi postopka poravnave, kot za končni znesek globe, naložene z izpodbijanim sklepom in ločenim sklepom. Med postopkom poravnave so bile podrobnosti izračuna v skladu s pravili, ki urejajo postopek poravnave, sporočene in pojasnjene vsaki od strank tega postopka. Iz razlogov, navedenih zgoraj v točki 18, je Komisija za določitev osnovnega zneska globe uporabila vrednost prodaj, ki so jih zadevna podjetja dejansko realizirala v letih kršitve, in določila na 16-odstotni (spodnji znesek razpona) ali na 17-odstotni (zgornji znesek razpona) delež vrednosti prodaje na podlagi teže in temu zaradi odvračilnega učinka prištela dodatni znesek, izračunan na podlagi letnega povprečja prodaj, realiziranih v obdobju kršitve, z uporabo odstotka, in sicer 16 % oziroma 17 %, za nižje oziroma višje zneske razpona.

83 Medtem ko je bila vrednost prodaj, ki sta jih tožeči stranki realizirali v obdobju, ki se je upoštevalo v postopku poravnave (1978–2004), 529 milijonov EUR (zaokroženo), kar je privedlo do začetnega osnovnega zneska 90 milijonov EUR, pa je bila ta vrednost prodaj v obdobju, upoštevanem v izpodbijanem sklepu (1993–2004), 341 milijonov EUR (zaokroženo), kar je privedlo do začetnega osnovnega zneska 58 milijonov EUR, v obeh primerih pa se je uporabila 17-odstotna stopnja zaradi teže kršitve.

84 Podobno je bilo povprečje prodaj v obdobju kršitve, ki se je upoštevalo v postopku poravnave, 21 milijonov EUR, kar je ob uporabi 17-odstotne stopnje zaradi odvračilnega učinka pomenilo dodatni znesek več kot 3 milijone EUR, povprečna prodaja, ki se je upoštevala v rednem postopku, pa je bila 32,8 milijonov EUR, kar je pomenilo dodatni znesek več kot 5 milijonov EUR.

85 Začetni osnovni znesek, povečan za dodatni znesek, je bil torej kot končni znesek določen na 93 milijonov EUR v postopku poravnave oziroma 63 milijonov EUR v rednem postopku.

86 Tako je neposredna posledica dejstva, da se promet za obdobje od leta 1978 do 1993 („prvo obdobje“), to je več kot 180 milijonov EUR, ne upošteva več, zvišanje povprečnega zneska vrednosti prodaj in s tem dodatnega zneska, navedenega zgoraj v točki 84. V upoštevnem obdobju za izpodbijani sklep (1993–2004) („drugo obdobje“) se je promet namreč močno povečal, in sicer je znašal 341 milijonov EUR, saj se je dejavnost tožečih strank v tem obdobju povečala in geografsko razširila.

87 Ko je ugotovljen končni osnovni znesek, ga lahko Komisija zviša ali zniža, prilagoditev pa je odvisna od oteževalnih ali olajševalnih okoliščin, ki so značilne za vsako od podjetij, ki so sodelovala pri kršitvi. V primeru uporabe obvestila o prizanesljivosti ali obvestila o poravnavi se lahko ta znesek še zniža. Čeprav je bil v tej zadevi osnovni znesek globe, predlagane v postopku poravnave, višji od tega, ki se je uporabil v rednem postopku (glej točko 85 zgoraj), so precejšnja znižanja, predlagana v postopku poravnave, vodila do nižjega zneska globe. Tako je bil zaradi višjega dodatnega zneska, ki izhaja iz zvišanja povprečja letnih prodaj in neuporabe 35-odstotnega znižanja zaradi olajševalnih okoliščin ter tudi nižjega znižanja, odobrenega na podlagi obvestila o prizanesljivosti (5 % namesto 17 %), in neuporabe 10-odstotnega znižanja, določenega v obvestilu o poravnavi, tožečima strankama z izpodbijanim sklepom naložen višji znesek globe, kot je bil predlagan v postopku poravnave.

88 Porajata se torej vprašanji, ali je Komisija, kot to trdita tožeči stranki, „kaznovala“ njun umik iz postopka poravnave in ali je bila Komisija vezana na razpon glob, ki ga je sporočila v postopku poravnave.

89 Na ti vprašanji je treba odgovoriti nikalno.

90 V zvezi s tem je treba navesti, da je treba v končni odločitvi upoštevati vse upoštevne okoliščine v trenutku sprejetja odločbe, vključno z vsemi informacijami in argumenti, ki sta jih podali tožeči stranki med uveljavljanjem svoje pravice do zaslišanja. V nasprotju s tem, kar navajata tožeči stranki, je bila Komisija z vidika njunih argumentov za izpodbijanje njunega sodelovanja pri kršitvi, kot je opisana v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah za obdobje pred letom 1993, soočena z novim sklopom dokazov: ni se več mogla opreti na izjave tožečih strank v njuni prošnji za prizanesljivost, pri čemer je bil nov element opustitev prvega obdobja (1978–1993), ki se je upoštevalo v postopku poravnave. Zato je bila Komisija dolžna znova preučiti spis, na novo opredeliti upoštevno trajanje in po potrebi prilagoditi metodo izračuna globe.

91 Glede prilagoditve metode izračuna globe ni sporno, da se je razpon, ocenjen v postopku poravnave, nanašal na dve obdobji (med letoma 1978 in 2004). Posledica opustitve prvega obdobja (1978–1993) je bila skrajšanje trajanja kršitve ter ponovna preučitev uporabe obvestila o prizanesljivosti in smernic iz leta 2006. Komisija je menila, da ni več mogoče nagraditi samoobtožbe za obdobje od leta 1978 do leta 1993, ki je bilo odslej opuščeno.

92 V zvezi s tem je treba spomniti, da je iz ustaljene sodne prakse razvidno, da je zmanjšanje globe zaradi sodelovanja v upravnem postopku upravičeno le, kadar ravnanje zadevnega podjetja omogoča Komisiji, da lažje ugotovi obstoj kršitve in jo glede na okoliščine primera tudi odpravi (sodbe z dne 16. novembra 2000, SCA Holding/Komisija, C-297/98 P, Recueil, EU:C:200:633, točka 36; z dne 10. maja 2007, SGL Carbon/Komisija, C-328/05 P, ZOdl., EU:C:2007:277, točka 83, in z dne 14. maja 1998, BPB de Eendracht/Komisija, T-311/94, Recueil, EU:T:1998:93, točka 325).

93 Iz sodne prakse prav tako izhaja, da če se prošnja za uporabo obvestila o prizanesljivosti nanaša na nek drug kartel, torej ne na kartel, ki ga Komisija obravnava, in ki je vrh tega zastaral, ne obstaja nobena dodana vrednost in Komisija ni dolžna nagraditi tega sodelovanja, ker ne olajša preiskave. Ta obrazložitev se uporablja tudi za sodelovanje „zunaj prizanesljivosti“ (glej v tem smislu sodbi z dne 12. decembra 2007, BASF in UCB/Komisija, T-101/05 in T-111/05, ZOdl., EU:T:2007:380, točka 222, in z dne 28. aprila 2010, Oxley Threads/Komisija, T-448/05, EU:T:2010:166, točki 129 in 130).

94 V tej zadevi iz zapisnikov o treh dvostranskih srečanjih, ki so potekala v okviru postopka poravnave, izhaja, da sta tožeči stranki na drugem srečanju trdili, da jima bi morala biti odobrena delna imuniteta za obdobje od leta 1978 do leta? 1992 v skladu s točko 23 obvestila o prizanesljivosti. V podporo temu predlogu sta navedli, da bi se Komisija brez njunega priznanja lahko oprla le na dva ločena zapisa, ki se nanašata na štiri srečanja leta 1983, in na nezadostne izjave skupine Kemira in družbe Tessenderlo Chemie. Na istem srečanju je Komisija priznala, da imata njuni priznanji odločilno vlogo za dokaz o njunem sodelovanju v kartelu v tem obdobju. Na tretjem srečanju v okviru postopka poravnave je Komisija navedla, da delne imunitete, za katero sta zaprosili tožeči stranki, ne more odobriti, ker je z njunim sodelovanjem ugotovila le njuno lastno udeležbo, ne pa razširitev trajanja in obseg izvrševanja samega kartela. Bila pa je pripravljena odobriti znižanje zaradi olajševalnih okoliščin v smislu nagrade za njuno sodelovanje zunaj obvestila o prizanesljivosti. Vendar, ker sta se tožeči stranki odpovedali predložitvi vloge za poravnavo in nato v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah zanikali sodelovanje pri enotni kršitvi pred letom 1993, Komisija nazadnje iz razlogov, navedenih zgoraj v točki 78, zanju ni upoštevala prvega obdobja kot obdobja njunega sodelovanja pri kršitvi.

95 Komisija je torej pravilno odločila, da ne uporabi prvotno predvidenega znižanja na podlagi olajševalnih okoliščin, to je 35-odstotnega znižanja „zunaj prizanesljivosti“ na podlagi točke 29 smernic iz leta 2006. Enako opustitev prvega obdobja vpliva na 17-odstotno znižanje na podlagi obvestila o prizanesljivosti. Vprašanje, ali je Komisija storila napako pri presoji dodane vrednosti sodelovanja tožečih strank na podlagi navedenega obvestila, bo obravnavano v točki 170 in naslednjih. Trditev tožečih strank, da naj bi Komisija kaznovala njun umik iz postopka poravnave – s pridržkom vprašanja glede nagrade za njuno sodelovanje v okviru obvestila o prizanesljivosti – je treba tako zavrniti.

96 Poleg tega je treba navesti, da Komisija ni vezana na razpon, sporočen med pogovori v okviru postopka poravnave. Gre namreč za postopek, ki je drugačen od tistega, ki je navsezadnje potekal in vodil do sprejetja izpodbijanega sklepa. V rednem upravnem postopku, v okviru katerega je treba še ugotoviti odgovornost, pa je Komisija vezana le na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem razpon glob ni določen, in mora upoštevati nove informacije, s katerimi se seznani v tem istem postopku.

97 Del trditev, s katerimi tožeči stranki Komisiji očitata, da ni pojasnila razlike med prvotnim razponom glob in zneskom končno naložene globe z izpodbijanim sklepom, je treba zavrniti.

98 Treba je namreč opozoriti, da mora v skladu z ustaljeno sodno prakso obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah vsebovati dovolj jasno navedbo očitkov, četudi je kratka, da se lahko zadevne osebe dejansko seznanijo z ravnanji, ki jim jih očita Komisija, in da se lahko učinkovito branijo, preden Komisija sprejme dokončni sklep (sodbe z dne 31. marca 1993, Ahlström Osakeyhtiö in drugi/Komisija, C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 in od C-125/85 do C-129/85, Recueil, EU:C:1993:120, točka 42; z dne 19. marca 2003, CMA CGM in drugi/Komisija, T-213/00, Recueil, EU:T:2003:76, točka 109, in z dne 14. aprila 2011, Visa Europe in Visa International Service/Komisija, T-461/07, ZOdl., EU:T:2011:181, točka 56). Glede zneska glob zadostuje, da Komisija v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah navede, da bo preučila, ali je treba zadevnim podjetjem naložiti globe, ter določi glavne dejanske in pravne elemente, zaradi katerih je lahko naložena globa, kot sta teža ali trajanje domnevne kršitve in dejstvo, da je bila ta storjena namerno ali iz malomarnosti (glej sodbo z dne 17. maja 2011, Arkema France/Komisija, T-343/08, ZOdl., EU:T:2011:218, točka 54 in navedena sodna praksa).

99 Glede končnega sklepa iz prav tako ustaljene prakse izhaja, da ga mora Komisija obrazložiti s končno presojo, ki temelji na rezultatih celotne preiskave, kot so podani ob koncu upravnega postopka, in ji ni treba obrazložiti morebitnih razlik med končno presojo v končnem sklepu o kazni in vmesno presojo iz obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah (sodbi z dne 17. novembra 1987, BAT in Reynolds/Komisija, 142/84 in 156/84, Recueil, EU:C:1987:490, točka 70, in z dne 10. julija 2008, Bertelsmann in Sony Corporation of America/Impala, C-413/06 P, ZOdl., EU:C:2008:392, točki 64 in 65). Prav tako je v okviru določitve glob zaradi kršitev konkurenčnega prava obveznost obrazložitve izpolnjena, če Komisija v sklepu navede elemente presoje, na podlagi katerih je lahko določila težo in trajanje kršitve (sodbi z dne 16. novembra 2000, Cascades, C-279/98 P, Recueil, EU:C:2000:626, točke od 39 do 47, in Sarrió/Komisija, C-291/98 P, Recueil, EU:C:2000:631, točke od 76 do 80).

100 Razen tega, kot prav tako izhaja iz sodne prakse, bi bila določitev razpona glob v času obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah v nasprotju s popolnoma pripravljalnim značajem takega akta (glej v tem smislu sodbi z dne 15. junija 2005, Tokai Carbon in drugi/Komisija, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, EU:T:2005:220, točka 141, in z dne 14. decembra 2006, Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi/Komisija, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., EU:T:2006:396, točka 369).

101 S tega vidika je treba poudariti, da je razpon glob instrument, ki je edinstveno in specifično povezan s postopkom poravnave. Člen 10(a)(2) Uredbe št. 773/2004 izrecno dopušča, da službe Komisije stranke, ki sodelujejo pri pogovorih o poravnavi, obvestijo o oceni zneska globe, ki jim bo naložen, glede na navodila iz smernic o globah ter po potrebi določbe obvestila o poravnavi in obvestila o prizanesljivosti.

102 Logika teh določb sloni na tem, kot izhaja iz uvodne izjave 2 Uredbe št. 622/2008 in točke 16 obvestila o poravnavi, da je treba zadevno podjetje seznaniti z razponom glob in drugimi elementi, da se lahko to podjetje jasno opredeli o elementih, ki jih je sprejela Komisija, in se na podlagi popolne seznanitve o zadevi odloči, ali se bo poravnalo ali ne.

103 Če se podjetje odloči poravnati, v roku, ki ga določi Komisija, poda vlogo za poravnavo, v kateri prizna svojo odgovornost za kršitev in ki odraža rezultate pogovorov v zvezi s tem, med katerimi je določitev najvišjega zneska globe, ki mu jo namerava naložiti Komisija in ki naj bi jo v postopku poravnave sprejelo. Ker je pisna seznanitev z ugotovitvami o možnih kršitvah obvezna faza pred sprejetjem končnega sklepa, Komisija nato posreduje obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, ki odraža predlog poravnave in na katero zadevno podjetje odgovori s potrditvijo, da ta vključuje vsebino njegove vloge (glej točko 69 zgoraj).

104 Če podjetje ne poda vloge za poravnavo, postopek, ki vodi do sprejetja končnega sklepa, urejajo splošne določbe Uredbe št. 773/2004 in ne določbe, ki urejajo postopek poravnave. Kot je bilo že navedeno zgoraj, gre tu torej za položaj *tabula rasa*, v katerem je treba odgovornost še ugotoviti.

105 Iz tega tudi izhaja, da je razpon, sporočen med postopkom poravnave, brez pomena, ker gre za instrument, ki je specifičen za ta postopek. Bilo bi torej nelogično in celo neprimerno (glej točko 100 zgoraj), da bi bila Komisija zavezana uporabiti ali se sklicevati na razpon glob, ki spada v drug postopek, ki je sedaj opuščen.

106 Po isti logiki Komisija, če z namenom olajšati razrešitev spora uporabi postopek poravnave, ki je pozneje opuščen, nima nič težavnejše obveznosti obrazložitve, kot jo ima ob sprejetju sklepa na podlagi rednega postopka.

107 Zato tožeči stranki s trditvijo, da znesek njune globe ne bi smel v nobenem primeru prekoračiti najvišje meje razpona glob, ki jim je bil sporočen z namenom poravnave, in je bila zvišan za 10 % zaradi neuporabe obvestila o poravnavi, ne moreta uspeti. Poleg tega bi sprejetje take trditve Komisiji

odvzelo vsako možnost, da naloži globo, prilagojeno novim okoliščinam, ki so obstajale ob sprejetju sklepa, in mora torej upoštevati nove trditve ali dokaze, s katerimi se je seznanila v rednem upravnem postopku in ki lahko vplivajo na določitev zneska globe, ki jo je treba naložiti.

– Nezadostnost analize

108 Glede na to, da tožeči stranki Komisiji očitata tudi, da ni opravila zadostne analize, in navajata, da sta se umaknili iz postopka poravnave, da bi popravili trditev Komisije o njunem domnevnem sodelovanju pri enotni in trajajoči kršitvi od leta 1978 (glej točko 48 zgoraj), je treba preučiti, ali je Komisija sprva zadostno preučila spis družbe Timab glede očitane kršitve ali če si je nepravilno razložila informacije, ki sta ji jih posredovali tožeči stranki.

109 Glede razlage prošnje tožečih strank za uporabo obvestila o prizanesljivosti in njunih odgovorov na zahtevi za informacije je treba ugotoviti, da sta v navedeni prošnji z dne 14. oktobra 2008 tožeči stranki navedli, da je družba Timab sodelovala na srečanjih z glavnimi proizvajalci FK znotraj in zunaj Sveta evropske kemijske industrije (CEFIC), da so bili stiki med izvršilnimi organi družbe Timab in vodstvom enega ali več konkurenčnih podjetij v proizvodnji ali prodaji FK vzpostavljeni leta 1978, da so bila srečanja od leta 1979 dva- do trikrat na leto in da so bila leta 1983 štiri srečanja, ki so se nanašala na vzpostavitev proizvodne enote družbe Timab v Združenem kraljestvu. Bila so še srečanja za vse trge severne Evrope, na katere družba Timab ni bila vabljena in na njih torej ni sodelovala.

110 Tožeči stranki sta 15. oktobra 2008 dopolnili prošnjo za uporabo obvestila o prizanesljivosti in potrdili, da je družba Timab od leta 1978 sodelovala na srečanjih in pri izmenjavi informacij z drugimi udeleženci v sektorju FK ter dejstvo, da sta s to prakso prenehali ob začetku preiskave, ki je bila leta 2004 uvedena proti njima. Tožeči stranki sta tudi navedli, da sta že posredovali več dokazov, ki bi lahko pomenili dodano vrednost v njunih odgovorih na vprašanja Komisije, ki sta jo prosili tudi za presojo dodane vrednosti teh dokazov na dan, ko sta jih prvič posredovali leta 2007, ob upoštevanju dokazov v spisu, s katerim je razpolagala Komisija tega dne.

111 Na prvo zahtevo za informacije, ki se nanaša na obdobje med letoma 1989 in 2003, in na drugo zahtevo za informacije, ki se nanaša na obdobje med letoma 1969 in 2004, sta tožeči stranki odgovorili 22. februarja 2007 in 6. avgusta 2007. Ta odgovora potrjujeta, da je imela družba Timab protikonkurenčne stike z drugimi udeleženci na trgu FK, pri čemer drugi odgovor priča o takih stikih od leta 1978 z udeleženci, ki so dejavni v Franciji.

112 Dalje sta tožeči stranki z dopisom z dne 28. oktobra 2008, tudi v okviru njune prošnje za prizanesljivost, priložili izjavo C., ki je bil v času nastanka dejstev generalni direktor družbe Timac SA in predsednik družbe Timab, ki je pravna naslednica družbe Timac. V skladu s to izjavo je bilo prvo srečanje, na katero je bila na evropski ravni vabljena družba Timab, v Madridu (Španija) v začetku 80. let, na katerem so bile med drugim prisotne družba Boliden, družba Windmill, skupina Kemira, družbi Ercros in Tessenderlo Chemie. Iz tega je razvidno, da si te srečanja na splošno sledila ritmu srečanj CEFIC, ki jim je predsedovala družba Tessenderlo Chemie, najmanj trikrat letno na celotnem trgu in po geografskih conah. Družba Timab je do leta 2004 še naprej sodelovala (dvakrat ali trikrat letno) na srečanjih proizvajalcev po geografskih conah. Nazadnje, v skladu s to izjavo družba Timab ni bila prisotna le na srečanjih glede francoskega trga, temveč tudi na srečanjih, ki so se nanašala na trge, kamor je izvažala. Na teh srečanjih so bile povzete številke, sporočene CEFIC, na podlagi katerih je bilo mogoče rekonstruirati tržni delež in prilagoditi količine, ki so jih morali prodati različni udeleženci. Izmenjave so se nanašale tudi na raven cen.

113 Nesporno je, da sta tožeči stranki v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah (točke od 431 do 458) navedli, da družba Timab ni sodelovala pri enotni in trajajoči kršitvi med letoma 1978 in 1993, temveč pri dveh ali treh ločenih praksah. Prakse pred pristopom družbe Timab k Super CEPA 16. septembra 1993 naj bi bile ločene od praks, ki so se izvrševale v okviru CEPE, in naj bi zato

v skladu s členom 25 Uredbe št. 1/2003 zastarale. Tudi če bi Komisija menila, da so zadevne prakse dejansko le ena kršitev, naj bi bile te prakse prekinjene za skoraj dve zaporedni leti in naj bi zato za obdobje pred 16. septembrom 1993 zastarale.

114 Na podlagi branja prošnje tožečih strank za uporabo obvestila o prizanesljivosti in odgovorov na zahtevi za informacije, in predvsem odgovora z dne 6. avgusta 2007 na drugo zahtevo za informacije, je treba ugotoviti, da je Komisija upravičeno lahko menila, da sta tožeči stranki sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi od leta 1978.

115 V zvezi s tem je treba spomniti, da je prevladujoče načelo prava Unije načelo proste presoje dokazov, edino upoštevno merilo za presojo predloženih dokazov pa je njihova verodostojnost. Nobena določba ali splošno načelo prava Unije Komisiji ne prepoveduje, da bi proti podjetju uporabila izjave drugih podjetij. V skladu z dobro ustaljeno sodno prakso pa imajo izjave, podane v okviru prošnje za uporabo obvestila o prizanesljivosti, nezanemarljivo dokazno moč (glej v tem smislu sodbo z dne 8. julija 2004, JFE Engineering in drugi/Komisija, T-67/00, T-68/00, T-71/00 in T-78/00, ZOdl., EU:T:2004:221, točke 207, 211 in 212). Tako razlogovanje se lahko uporabi za izjave, ki učinkujejo proti samemu podjetju prosilcu. Dejstvo je, da če podjetje, ki je zaprosilo za uporabo obvestila o prizanesljivosti, svojo izjavo spremeni ali jo pozneje razlaga drugače, jo bo Komisija in nato sodišče, če ni drugih dokazov, težko upoštevala zaradi njene zmanjšane dokazne moči. V takem primeru se od Komisije ne pričakuje, da bo proti podjetju nujno uporabila njegove prve izjave.

116 Dalje, po začetku postopka poravnave so bila tri srečanja, kot že navedeno zgoraj v točki 94. Med pogovori na teh srečanjih je Komisija v skladu s členom 10(2) Uredbe št. 773/2004 in točko 16 obvestila o poravnavi sporočila zatrjevana dejstva, njihovo opredelitev, težo in trajanje zatrjevanega kartela. Tožeči stranki sta bili torej obveščeni o opredelitvi „enotne in trajajoče kršitve“ s strani Komisije in o njunem domnevnem sodelovanju pri tej kršitvi med letoma 1978 in 2004 ter sta tako imeli priložnost razpravljanja o tem.

117 Kot je navedla Komisija, je treba ugotoviti, da tožeči stranki med pripravljalnimi izmenjavami za sklenitev poravnave nikoli nista navedli, da je šlo dejansko za vsaj dve ločeni kršitvi, od katerih je ena zastarala. Drži, da je v točki 2 obvestila o poravnavi navedeno, da se Komisija ne pogaja o vprašanju obstoja kršitve zakonodaje Unije niti o sankciji za kršitev. Vendar to obvestilo ne bi smelo biti ovira za pogovore. Postopek poravnave namreč po svoji naravi zahteva izmenjavo mnenj med strankami. Zato je za ta postopek značilno, da morajo tako podjetja kot Komisija poskušati doseči usklajeno presojo položaja (glej v tem smislu točko 17 obvestila o poravnavi). Če ob upoštevanju poenostavljenosti postopka poravnave zadevno podjetje in Komisija ne moreta doseči usklajene presoje položaja, preostane le redni postopek.

118 Zato je treba skleniti, da se očitek tožečih strank, da je Komisija premalo preučila njun spis, zavrne.

– Drugi očitki

119 Glede drugih očitkov tožečih strank, ki so povzeti zgoraj v točkah od 49 do 54 in se nanašajo na domnevno neupoštevanje privilegija zoper samoobtožbo, kršitev načela enakosti orožij, domnevno kršitev načela varstva legitimnih pričakovanj in načela dobrega upravljanja ter zlorabo pooblastil, je treba ugotoviti, da niso utemeljeni.

120 Prvič, glede trditve, ki se nanaša na privilegij zoper samoobtožbo, je treba spomniti, da je sodelovanje zadevnega podjetja v smislu obvestila o prizanesljivosti popolnoma prostovoljno. V skladu s sodbo z dne 18. oktobra 1989, Orkem/Komisija (374/87, Recueil, EU:C:1989:387, točki 34 in 35) ima Komisija pravico naložiti podjetju, da ji posreduje vse potrebne podatke o dejstvih, s katerimi se ta institucija lahko seznani, vendar mu ne more naložiti, da ji posreduje odgovore, s katerimi bi bilo prisiljeno priznati obstoj kršitve, ki jo mora dokazati Komisija. Sodišče je tudi presodilo, da čeprav

Komisija ne sme prisiliti podjetja, da prizna svoje sodelovanje pri kršitvi, ji to ne preprečuje, da pri določitvi zneska globe upošteva pomoč, ki jo je to podjetje po svoji volji ponudilo, da bi se ugotovil obstoj kršitve (glej sodbo z dne 14. julija 2005, Acerinox/Komisija, C-57/02 P, ZOdl., EU:C:2005:453, točka 88 in navedena sodna praksa). Sodelovanje in stopnja sodelovanja, ki ga želi podjetje ponuditi v upravnem postopku, pa sta izključno v svobodni izbiri tega podjetja. Tako postopek, ki sledi prošnji za uporabo obvestila o prizanesljivosti, kot postopek v zvezi z vlogo za poravnavo sta obliki sodelovanja. Zato velja enaka logika za postopek poravnave. Vloga za poravnavo zadevnega podjetja, ki priznava svojo odgovornost za kršitev po opravljenih pripravljalnih pogovorih v okviru postopka poravnave, temelji na svobodni volji tega podjetja. Iz spisa tudi ne izhaja, da bi Komisija poskušala vplivati na izbiro tožečih strank.

121 Drugič, glede načela enakosti orožij tožeči stranki trdita, da nikakor nista mogli pričakovati tako protislovnega sklepa, ki je v nasprotju z interesi njune obrambe (katere cilj je bil ugotovitev dveh ločenih kršitev in posledično znižanje globe).

122 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je Komisija le uporabila smernice iz leta 2006 in obvestilo o prizanesljivosti. Kot je bilo že zgoraj navedeno, Komisija ni imela obveznosti, da nagradi izjave o samoobtožbi za obdobje petnajstih let, ki ni bilo upoštevano. Iz sodne prakse, navedene v točki 93 zgoraj, izhaja, da če se prošnja za uporabo obvestila o prizanesljivosti nanaša na nek drug kartel, torej ne na kartel, ki ga Komisija obravnava, ne obstaja nobena dodana vrednost in Komisija ni dolžna nagraditi tega sodelovanja, ker ne olajša preiskave. Zato je treba skleniti, da se predvideva ponovna preučitev nagrade iz naslova prizanesljivosti, kadar se izjava v okviru prošnje za prizanesljivost deloma nanaša na obdobje, ki se ni upoštevalo. Ker je bilo na podlagi izjave tožečih strank mogoče podaljšati trajanje njunega sodelovanja, je tudi prvotno predvideno znižanje „zunaj prizanesljivosti“ postalo nepomembno.

123 Tretjič, glede načela varstva legitimnih pričakovanj je treba spomniti, da ima v skladu z ustaljeno sodno prakso pravico sklicevati se na načela varstva legitimnih pričakovanj vsak posameznik, ki je v položaju, iz katerega je razvidno, da je uprava Unije pri njem vzbudila utemeljena pričakovanja, pri čemer se nihče ne more sklicevati na kršitev tega načela brez natančnih, brezpogojnih in skladnih zagotovil, ki izhajajo iz pooblaščenih in zanesljivih virov, ki mu jih je zagotovila uprava (glej sodbo z dne 8. septembra 2010, Deltafina/Komisija, T-29/05, ZOdl., EU:T:2010:355, točka 427 in navedena sodna praksa).

124 V tej zadevi je bila tožečima strankama v okviru pogovorov o poravnavi sporočen razpon glob. Ta razpon se je nanašal na obdobje od 31. decembra 1978 do 10. februarja 2004. Učinkovitost postopka poravnave in načelo varstva legitimnih pričakovanj seveda pomenita, da je Komisija v tem postopku vezana na svojo oceno zneska globe. V zvezi s tem je treba poudariti, da se stranka na podlagi te ocene lahko odloči, da poda vlogo za poravnavo v smislu člena 10a(2) Uredbe št. 773/2004. Vendar v obravnavanem primeru to ni tako. Tožeči stranki sta se iz postopka poravnave umaknili. Zato se ne moreta sklicevati na legitimno pričakovanje glede uporabe razpona verjetnih glob. Na podlagi njunega odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah v okviru rednega postopka pa je Komisija skrajšala obdobje njunega sodelovanja pri kršitvi. Kot je bilo že navedeno (glej točko 91 zgoraj), ta omejitev trajanja kršitve ni vplivala le na izračun vrednosti prodaj, temveč tudi na presojo dodane vrednosti prispevkov tožečih strank.

125 Četrtič, ugotoviti je treba, da tožeči stranki tudi z očitkom, da naj bi Komisija kršila načelo dobrega upravljanja, ne moreta uspeti. V zvezi s tem je treba spomniti, da je Komisija poslala obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah, v katerem se je omejila na opis dejstev, ki bi lahko vplivala na izračun glob (teža in trajanje), kar je običajna metoda v rednem postopku (glej sodno prakso iz točke 98 zgoraj). Komisija ni bila zavezana, da v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah načne vprašanja, ki se nanašajo na znižanje zaradi prizanesljivosti ali odpravo zaradi olajševalnih okoliščin, še zlasti, ker tožeči stranki v tej fazi postopka še nista mogli uveljavljati stališč glede tega obvestila. Dalje, iz spisa izhaja, da je Komisija po tem, ko se je seznanila z argumenti tožečih strank na podlagi njunega

odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah in na obravnavi 24. februarja 2010, od njiju zahtevala, da pojasnita razmerje med njuno prošnjo za prizanesljivost in dejstvi pred letom 1993, ter je navedla, da bi lahko nova kvalifikacija kršitve vplivala na izračun glob in predvsem na dodano vrednost sodelovanja družbe Timab.

126 Petič, glede domnevne zlorabe pooblastil – ker naj bi Komisija uporabila svoja pooblastila z namenom kaznovanja umika tožečih strank iz postopka poravnave – je dovolj spomniti, da so bile smernice iz leta 2006 in obvestilo o prizanesljivosti uporabljene enako v izpodbijanem sklepu in pri izračunu razpona glob v postopku poravnave, razlike so bile, razen v osnovnem izračunu globe, v neuporabi 10-odstotnega znižanja, določenega v obvestilu o poravnavi, elementov, ki so temelj presoje prošnje za prizanesljivost, in neizpolnitvi pogojev za uporabo olajševalnih okoliščin.

127 Iz navedenega izhaja, da ni mogoče sprejeti nobenega od očitkov, ki se nanašajo na kršitev pravic do obrambe, določb, ki urejajo postopek poravnave, načel varstva legitimnih pričakovanj in dobrega upravljanja ter na zlorabo pooblastil, in je zato treba prvo skupino tožbenih razlogov zavrniti.

Zadevne prakse

128 Tožeči stranki v okviru tega tožbenega razloga Komisiji očitata, da je vse domnevne prakse pripisala vsem podjetjem, ne da bi razlikovala med različnimi obdobji kršitve in različnimi oblikami ravnanja. S tem naj bi tožeči stranki prikrajšala za pravico, da učinkovito uveljavljata stališča glede neutemeljenih očitkov sodelovanja pri nekaterih od teh praks, in sicer glede mehanizma izravnave in usklajenega določanja prodajnih pogojev. Komisija naj tudi ne bi upoštevala dokaznih standardov in obveznosti obrazložitve.

129 Posebej glede mehanizma izravnave tožeči stranki trdita, da je – v nasprotju z obvestilom o ugotovitvah o možnih kršitvah, s katerim naj bi bilo izključeno vsakršno sodelovanje družbe Timab pri tem mehanizmu – v izpodbijanem sklepu ugotovljeno, da je družba Timab pri tem mehanizmu sodelovala, saj je zahtevala revizijo kvot, ki so ji bile dodeljene. Poleg tega je bila v izpodbijanem sklepu potrjena opredelitev mehanizma izravnave (sankcioniranje nespoštovanja kvot), ki naj ne bi bila enaka opredelitvi v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah (vnaprejšnja določitev ciljev).

130 Enako naj izpodbijani sklep in obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah ne bi vsebovala enake opredelitve prodajnih pogojev, prakse, ugotovljene v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, pa naj ne bi ustrezale obdobju kršitve, ki se je upoštevalo v izpodbijanem sklepu.

131 Komisija predlaga zavrnitev tega tožbenega razloga.

132 Glede očitka v zvezi s kršitvijo obveznosti obrazložitve je treba spomniti, da obveznost obrazložitve pomeni bistveno postopkovno zahtevo, ki jo je treba ločiti od vprašanja utemeljenosti obrazložitve, pri kateri se zastavlja vprašanje vsebinske zakonitosti spornega akta. Obrazložitev, zahtevana s členom 296 PDEU, mora biti prilagojena vrsti zadevnega akta ter mora jasno in nedvoumno predstaviti sklepanje institucije, ki je sprejela akt, tako da se zainteresiranim stranem omogoči poznavanje utemeljitve sprejetega ukrepa in pristojnemu sodišču izvajanje nadzora (sodba z dne 2. aprila 1998, Komisija/Sytraval in Brink's France, C-367/95 P, Recueil, EU:C:1998:154, točki 63 in 67).

133 Tako je treba to zahtevo presojati glede na okoliščine posameznega primera, predvsem glede na vsebino akta, naravo razlogov, na katere se sklicuje, in interes, ki bi ga lahko imeli naslovniki oziroma drugi subjekti, na katere se akt neposredno in posamično nanaša. V obrazložitvi ni treba navesti vseh upoštevnih dejanskih in pravnih okoliščin, saj je treba presoditi vprašanje, ali obrazložitev akta izpolnjuje zahteve iz člena 296 PDEU, ne le glede na njegovo besedilo, ampak tudi glede na njegov okvir in vsa pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (zgoraj v točki 132 navedena sodba Komisija/Sytraval in Brink's France, EU:C:1998:154, točka 63).

134 V tej zadevi iz izpodbijanega sklepa izhaja, da so prakse, ki se nanašajo na mehanizem izravnave, in prakse, ki se nanašajo na usklajevanje prodajnih pogojev, del enotne in trajajoče kršitve od samega začetka kot načini za doseganje cilja kartela (glej oddelek 4 ter točki 239 in 248 obrazložitve izpodbijanega sklepa). Dalje iz točk od 219 do 221 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da sta tožeči stranki sodelovali pri tej kršitvi od 16. septembra 1993, in to ob popolnem poznavanju teh praks. Končno so v točkah 127, od 132 do 135, 156, 159, 227 in 246 obrazložitve izpodbijanega sklepa omenjene te prakse v zvezi s tožečima strankama. Izpodbijani sklep je v zvezi s tem torej zadostno obrazložen, zato je treba ta očitek zavrniti.

135 Očitek, ki se nanaša na kršitev pravice do obrambe, je treba zavrniti. Prvič, v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah sta izpostavljena mehanizem izravnave in usklajevanje prodajnih pogojev, ki sta bila sicer sekundarno, elementa kartela in to, da je bila družba Timab med udeleženci, razen v letih od 1994 do 1996, glede mehanizma izravnav. Točke od 459 do 480 odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah so bile posvečene tem elementom. Tožeči stranki sta torej imeli možnost, da se opredelita o teh elementih, ki ju bremenijo.

136 Drugič, ugotoviti je treba, da v nasprotju s trditvami tožečih strank ni razlike med opredelitvami v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah in tistimi v izpodbijanem sklepu glede mehanizma izravnave in usklajevanja prodajnih pogojev. Osnovna načela mehanizma izravnave so opisana na enak način v točki 127 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah in točki 132 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Enako velja za opis prodajnih pogojev, kot izhaja to na primer iz točk 83, 100 in 106 obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah ter točk 86, 107 in 113 obrazložitve izpodbijanega sklepa. Dejstvo, da so lahko ukrepi za izravnavo in usklajevanje prodajnih pogojev prevzeli različne oblike, kot so prakse krovnih cen, ki so namenjene zagotavljanju dodelitve stranke (mehanizem izravnave), dogovori o plačilnih obdobjih po skupinah strank, usklajevanje pogodbenih pogojev ali dodelitev distribucijskih kanalov ali trajanje pogodb (prodajni pogoji), omenjene ugotovitve v ničemer ne spremeni.

137 Dokazi glede mehanizmov izravnave in dogovorov o prodajnih pogojih se sicer bolj nanašajo na prvo obdobje kartela (1978–1993), ki se nazadnje proti tožečima strankama ni uveljavljalo. Vendar ta ugotovitev ne pomeni, da ni dokazov o tem ali da tožeči stranki ne bi mogli biti odgovorni za kršitev.

138 Iz točk 134 in 246 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da si je družba Timab izposlovala zvišanje kvot, kadar je nujno potrebovala večji obseg ponudbe, zlasti leta 1996, in da je pridobila soglasje za prodajo zahtevane dodatne količine iz Francije v Belgijo, Nemčijo, Avstrijo, Švico in Nizozemsko pod pogojem, da to zvišanje poteka postopoma v obdobju štirih let (od leta 1997 do leta 2000).

139 Poleg tega ni sporno, da je bila družba Timab udeležena v kartelu, ki se je nanašal na usklajevanje količin in kvot, na strategije in cenovne pogoje, in da se je s pristopom k dogovorom Super CEPA zavedala ali bi se vsaj morala zavedati usklajevanja znotraj Super CEPA, tudi v zvezi s prodajnimi pogoji, čeprav je do tega prišlo le v nujnem primeru. Kot izhaja iz točke 173 obrazložitve izpodbijanega sklepa, so tako na srečanjih kartela, ki se nanašajo na leta, za katera vpletenost družbe Timab ni bila izpodbijana, po potrebi pogovarjali o drugih prodajnih pogojih, kot je količina, dobavljena na stranko.

140 Dalje je treba navesti, da ti elementi niso bili upoštevani pri presoji teže kartela. Iz točke 328 obrazložitve izpodbijanega sklepa namreč izhaja, da je Komisija pri presoji teže kršitve upoštevala le dejavnika, ki sta bila skupna vsem udeležencem te kršitve, in sicer delitev trga in usklajevanje cen.

141 Iz navedenega izhaja, da je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Znesek globe

142 V okviru tretje skupine tožbenih razlogov tožeči stranki navajata, da je Komisija kršila nekatera splošna pravna načela, kot so načela enakega obravnavanja, individualnosti kazni in sorazmernosti, in grajata več vidikov zneska globe ali pravila, ki so bila v ta namen uporabljena, ter uveljavljata pri tem kršitev člena 23 Uredbe št. 1/2003, očitno napako pri presoji teže očitanih praks, očitno napako pri presoji olajševalnih okoliščin, nesorazmerno zmanjšanje znižanja iz naslova prizanesljivosti in očitno napako pri presoji plačilne sposobnosti.

– Kršitev člena 23 Uredbe št. 1/2003

143 S tem tožbenim razlogom tožeči stranki navajata, da naj bi bili kršeni člen 23 Uredbe št. 1/2003 ter načeli sorazmernosti in individualnosti kazni, ker so bile globe določene na podlagi stopnje sodelovanja in ne na podlagi teže in trajanja kršitve, kot to določa člen 23 navedene uredbe.

144 Komisija argumentaciji tožečih strank nasprotuje.

145 Prvič, navesti je treba, da je v nasprotju s trditvami tožečih strank Komisija upoštevala težo in trajanje zadevne kršitve. Teža je opredeljena v določitvi odstotkov vrednosti prodaj, ki se upoštevajo pri določitvi začetnega osnovnega zneska in dodatnega zneska zaradi odvračanja, trajanje pa se odraža, glede na okoliščine, bodisi v množitelju s številom let bodisi v vrednosti dejanskih prodaj, realiziranih med trajanjem sodelovanja pri kršitvi. Dejstvo, da je bilo nekaterim podjetjem udeležencem pri tej kršitvi odobreno znižanje zaradi sodelovanja in poravnave, te ugotovitve ne omaja.

146 Drugič, ugotoviti je treba, da sta tožeči stranki v pisnih vlogah predložili dve tabeli. Ti tabeli je treba brati z vidika domnevne kršitve načel individualnosti kazni in sorazmernosti. Glede tabele, ki sta jo tožeči stranki predložili v tožbi in v kateri se primerja globe, naložene v izpodbijanem sklepu na podlagi smernic iz leta 2006, z globami, ki bi jih bilo mogoče izračunati na podlagi smernic iz leta 1998 (na podlagi teh bi bila po mnenju tožečih strank njuna globa dvakrat nižja), je treba navesti, da je ta primerjava brez pomena, ker je referenčen le okvir smernic iz leta 2006.

147 Ker je v tabeli, predloženi v repliki, naveden odstotek globe od skupne prodaje vsakega zadevnega podjetja, ki po mnenju tožečih strank prikazuje razhajanja, je treba še navesti, da je taka primerjava neupoštevna. Zmotno je namreč domnevati, da mora biti razmerje med celotnim obsegom prodaje in zneskom globe enako za vsa podjetja, udeležena pri eni in isti kršitvi, ker končni znesek globe odraža okoliščine, ki so značilne za vsako podjetje, kot so zvišanja zaradi oteževalnih okoliščin in znižanja zaradi olajševalnih okoliščin ali zaradi upoštevanja zgornje omejitve 10 % prometa in iz naslova prizanesljivosti. To, da se zaradi uporabe zgornje omejitve 10 % iz člena 23(2) Uredbe št. 1/2003 nekateri dejavniki, kot sta teža in trajanje kršitev, dejansko ne pokažejo v znesku globe, ki je naložena posameznemu udeležencu pri kršitvi, drugače kot pri drugih udeležencih, ki jim globa ni bila zmanjšana na podlagi te zgornje meje, je zgolj posledica njene uporabe pri končnem znesku naložene globe (sodba z dne 28. junija 2005, Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., EU:C:2005:408, točka 279).

148 Zato tožeči stranki s tožbenim razlogom glede kršitve člena 23 Uredbe št. 1/2003 ter načel individualnosti kazni in sorazmernosti ne moreta uspeti.

– Teža

149 V okviru tega tožbenega razloga tožeči stranki menita, da Komisija pri presoji teže kršitve ni upoštevala nekaterih pomembnih elementov v zvezi s tem, kot so pritisk na cene zaradi konkurence podobnih proizvodov, konkreten vpliv kršitve in dejstvo, da je po letu 2000 obstajala dejanska konkurenca med strankami CEPA, predvsem zaradi ravnanja družbe Timab. Zato Komisija ni mogla določiti enakega

odstotka vrednosti prodaj glede na podjetje, trajanje in intenzivnost praks vsakega od podjetij, ne da bi kršila načela individualnosti kazni. Poleg tega tožeči stranki uveljavljata kršitev načel enakega obravnavanja in sorazmernosti kazni v zvezi z uporabo koeficienta 17 %. Po njunem mnenju bi moral biti nižji od tistega, ki je bil uporabljen za druga podjetja, saj nista sodelovali pri mehanizmu izravnave in prodajnih pogojih. Iz istega razloga bi bilo treba odstotek dodatnega zneska znižati.

150 Komisija prereka utemeljenost te trditve.

151 Prvič, glede pravil, ki se uporabijo za izračun zneska globe, je treba spomniti, da na podlagi metode, določene v točkah od 9 do 11 smernic iz leta 2006, Komisija najprej določi osnovni znesek globe za vsako podjetje ali podjetniško združenje. Nato lahko ta osnovni znesek globe zviša ali zniža glede na oteževalne ali olajševalne okoliščine, ki so značilne za sodelovanje vsakega posameznega podjetja.

152 Kar natančneje zadeva prvo fazo metode za določitev glob, se v skladu s točkami od 21 do 23 smernic iz leta 2006 koeficient „teža kršitve“ določi v razponu do 30 % ob upoštevanju nekaterih dejavnikov, kot so narava kršitve, skupni tržni delež vseh zadevnih strank, geografski obseg kršitve in dejstvo, ali se je kršitev izvršila ali ne, pri čemer sporazumi o določanju cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje že po naravi spadajo med najresnejše omejitve konkurence. V točki 25 smernic iz leta 2006 je pojasnjeno, da bo Komisija z namenom odvračanja v osnovni znesek globe vključila še delež, na podlagi katerega bo izračunala dodatni znesek med 15 in 25 % vrednosti prodaj, pri čemer bo upoštevala zgoraj navedene dejavnike.

153 Iz točke 152 je razvidno, da smernice iz leta 2006 za določitev teže kršitve in s tem globe ne dajejo odločilne vloge obstoju ali neobstoju učinkov kartela.

154 Ta pristop je v skladu z ustaljeno sodno prakso, po kateri učinek protikonkurenčnega ravnanja ni sam po sebi odločilno merilo pri presoji ustrezne globe (sodbi z dne 2. oktobra 2003, Thyssen Stahl/Komisija, C-194/99 P, Recueil, EU:C:2003:527, točka 118, in z dne 3. septembra 2009, Prym in Prym Consumer/Komisija, C-534/07 P, ZOdl., EU:C:2009:505, točka 96).

155 Poleg tega so se v skladu s sodno prakso delitev trga in horizontalni omejevalni sporazumi o cenah vedno prištevali med najresnejše kršitve konkurenčnega prava in jih je mogoče opredeliti kot zelo resne (glej sodbe z dne 27. julija 2005, Brasserie nationale/Komisija, od T-49/02 do T-51/02, ZOdl., EU:T:2005:298, točki 173 in 174 in navedena sodna praksa; z dne 5. aprila 2006, Degussa/Komisija, T-279/02, ZOdl., EU:T:2006:103, točka 252 in navedena sodna praksa, in z dne 13. julija 2011, Polimeri Europa/Komisija, T-59/07, ZOdl., EU:T:2011:361, točka 225).

156 Glede na te ugotovitve je treba zavrniti trditve tožečih strank v zvezi z neobstojem učinkov kartela na zadevni trg.

157 Drugič, glede deleža vrednosti prodaj posameznega zadevnega podjetja, ki ga je uporabila Komisija v izpodbijanem sklepu, je treba pripomniti, da sta določitev koeficienta „teža kršitve“ in določitev koeficienta „dodatni znesek“ predmet točk od 323 do 326 ter točk 332 in 333 obrazložitve izpodbijanega sklepa.

158 Iz tega izhaja, da se je Komisija za utemeljitev določitve koeficienta na 17 %, glede koeficienta „teža kršitve“, oprla na dve merili, in sicer na naravo kršitve in geografski obseg kartela. Enako velja za „dodatni koeficient“.

159 Komisija je upoštevala glavni cilj globalnega kartela, ki je bil delitev velikega dela evropskega trga FK in usklajevanje cen, ter je navedla, da je tako usklajevanje po naravi zelo resna kršitev člena 101 PDEU in člena 53 Sporazuma EGP. Poleg tega je bila s kršitvijo zajeta večina ozemelj držav članic Unije in strank pogodbenic Sporazuma EGP.

160 Z očitki, da naj bi Komisija kršila načela enakega obravnavanja, sorazmernosti in individualnosti kazni, ker ni uporabila nižjega odstotka vrednosti prodaj od tistega, ki ga je uporabila za druge stranke, saj naj družba Timab ne bi sodelovala pri praksah izravnave in usklajevanja prodajnih pogojev, tožeči stranki ne moreta uspeti.

161 Glede tega je treba najprej spomniti, da načelo sorazmernosti zahteva, da ravnanja institucij ne prekoračijo tistega, kar je primerno in nujno za uresničitev zastavljenega cilja (sodbe z dne 13. novembra 1990, Fedesa in drugi, C-331/88, Recueil, EU:C:1990:391, točka 13; z dne 5. maja 1998, Združeno kraljestvo/Komisija, C-180/96, Recueil, EU:C:1998:192, točka 96, in z dne 12. septembra 2007, Prym in Prym Consumer/Komisija, T-30/05, EU:T:2007:267, točka 223). Pri odmeri glob je treba težo kršitve določiti glede na več dejavnikov in hkrati nobenemu od teh ne pripisovati nesorazmernega pomena glede na druge dejavnike presoje. Načelo sorazmernosti v teh okoliščinah pomeni, da mora Komisija določiti globo sorazmerno z dejavniki, ki se upoštevajo pri določitvi teže kršitve, in da mora te dejavnike upoštevati skladno in objektivno upravičeno (sodbi z dne 27. septembra 2006, Jungbunzlauer/Komisija, T-43/02, ZOdl., EU:T:2006:270, točke od 226 do 228, in z dne 28. aprila 2010, Amann & Söhne in Cousin Filterie/Komisija, T-446/05, ZOdl., EU:T:2010:165, točka 171).

162 V tej zadevi sta tožeči stranki med letoma 1993 in 2004 sodelovali pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je bila v delitvi trga in usklajevanju cen. Zato je lahko Komisija, ne da bi kršila načeli enakega obravnavanja in sorazmernosti, določila enak odstotek vrednosti prodaj ne glede na posamično podjetje, trajanje in intenzivnost praks vsakega od podjetij.

163 Prav tako se tožeči stranki ne moreta veljavno sklicevati na zadevo, v kateri je bila izdana sodba z dne 19. maja 2010, IMI in drugi/Komisija (T-18/05, ZOdl., EU:T:2010:202), ali na zadevo, v kateri je bila izdana odločba Komisije z dne 1. oktobra 2008 v zvezi s postopkom uporabe člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/C-39181 – Parafinski vosek). Glede tega iz izpodbijanega sklepa izhaja, da mehanizmi izravnave ali usklajevanje prodajnih pogojev niso od kartela ločeni deli, temveč so to dodatna ravnanja („po potrebi“) kršitve. Navedena ravnanja niso bila upoštevana pri določitvi uporabljenega odstotka, tako da ni mogoče razlikovati med tožečima strankama in drugimi udeleženci kartela, četudi je bilo ugotovljeno, da družba Timab ni sodelovala niti pri enem niti pri drugem zadevnem usklajevanju. Iz izpodbijanega sklepa pa izhaja, da so dejavniki za presojo teže skupni vsem udeležencem zadevne kršitve, in sicer primarno razdelitev trga in usklajevanje cen, zato je odstotek teže enak za vsa podjetja, vpletena v ta kartel.

164 Zato Komisiji ni mogoče očitati kršitve načela enakega obravnavanja, načela sorazmernosti in načela individualnosti kazni.

– Olajševalne okoliščine

165 Ta tožbeni razlog se deli na dva dela, s katerima tožeči stranki izpodbijata zavrnitev s strani Komisije, da zanju upošteva olajševalnih okoliščin. V zvezi s tem Komisiji očitata kršitev načela individualnosti kazni in očitno napako pri presoji.

166 Prvič, tožeči stranki menita, da sta bili v ekonomsko odvisni od družbe Tessenderlo Chemie, ker je ta nadzorovala dobavo surovin na nabavnem trgu in naj bi imela sredstva za izključitev družbe Timab s trga. Z neupoštevanjem tega odvisnega položaja naj bi izpodbijani sklep vseboval očitno napako pri presoji in naj bi bilo z njim kršeno načelo individualnosti kazni.

167 V skladu z ustaljeno sodno prakso odvisni položaj ter obstoj groženj in pritiskov ne more pomeniti olajševalne okoliščine, saj ne more upravičiti kršitev pravil o konkurenci (zgoraj v točki 147 navedena sodba Dansk Rørindustri in drugi/Komisija, EU:C:2005:408, točki 369 in 370). Poleg tega je treba ugotoviti, da tožeči stranki nista predložili konkretnih dokazov o dejanskih pritiskih, ki naj bi jih vršila družba Tessenderlo Chemie.

168 Drugič, tožeči stranki se sklicujeta na svojo konkurenčno ravnanje kot na olajševalno okoliščino. Po zgledu Komisije je treba navesti, da se ta trditev zdi protislovna s trditvijo o ekonomski odvisnosti od družbe Tessenderlo Chemie. Kakor koli, četudi se domneva, da tožeči stranki nista vedno spoštovali dogovorov, sklenjenih znotraj kartela, kar ni nič izjemnega v kartelnih zadevah, to ne omaje njunega sodelovanja v kartelu in ne pomeni olajševalne okoliščine (glej v tem smislu sodbo z dne 15. junija 2005, Tokai Carbon in drugi/Komisija, T-71/03, T-74/03, T-87/03 in T-91/03, EU:T:2005:220, točki 74 in 297 in navedena sodna praksa).

169 Zato je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

– Prizanesljivost

170 V okviru tega tožbenega razloga tožeči stranki grajata izgubo 12 odstotnih točk (s 17 % na 5 %) iz naslova sodelovanja, kar je v nasprotju s tem, kar jima je bilo sporočeno v okviru postopka poravnave. Posebej grajata, glede na svoje sodelovanje, nesorazmerje med tem znižanjem in razlogi za to znižanje, ki so neobstoj listinskih dokazov in njuna zapoznela pojasnila, ki se nanašajo na obdobje od leta 1978 do leta 1993. Po njunem mnenju naj bi Komisija spremenila svojo presojo dodane vrednosti sodelovanja za dogodke po 16. septembru 1993 in s tem kaznovala njun umik iz postopka poravnave.

171 Komisija je v obvestilu o prizanesljivosti opredelila pogoje, pod katerimi so podjetja, ki sodelujejo z njo v okviru preiskave o kartelu, lahko oproščena plačila globe oziroma se jim lahko odobri znižanje globe, ki bi jo sicer morala plačati.

172 V skladu s točko 20 obvestila o prizanesljivosti „se lahko podjetjem, ki ne izpolnjujejo pogojev [za oprostitev plačila globe,] kljub temu zniža globa, ki bi jim bila sicer naložena“.

173 V skladu s točko 21 obvestila o prizanesljivosti „[mora podjetje, da bi bilo upravičeno do znižanja globe na podlagi točke 20 navedenega obvestila], Komisiji zagotoviti dokaze o domnevni kršitvi, ki predstavljajo znatno dodano vrednost glede na dokaze, ki jih Komisija že ima, in mora prekiniti svoje domnevno sodelovanje v kršitvi, na katero se sumi, najkasneje ob času, ko predloži dokaze“.

174 Točka 22 obvestila o prizanesljivosti določa pojem znatne dodane vrednosti tako:

„Pojem ‚dodane vrednosti‘ se nanaša na obseg, v katerem zagotovljeni dokazi okrepijo, po svoji naravi in/ali stopnji podrobnosti, možnost Komisije, da dokaže zadevna dejstva. Pri tej oceni bo Komisija na splošno menila, da imajo pisni dokazi, ki izvirajo iz časovnega obdobja, na katerega se nanašajo dejstva, večjo vrednost kot naknadno ugotovljeni dokazi. Podobno se šteje, da imajo dokazi, ki so neposredno povezani z zadevnimi dejstvi, na splošno večjo vrednost kot tisti, ki so z njimi samo posredno povezani.“

175 V točki 23(b), prvi pododstavek, obvestila o prizanesljivosti so navedeni trije razredi za znižanje globe. Prvo podjetje, ki izpolni pogoje iz točke 21 navedenega obvestila, je upravičeno do od 30- do 50-odstotnega znižanja globe, drugo podjetje do od 20- do 30-odstotnega znižanja globe, nadaljnja podjetja pa do največ 20-odstotnega znižanja globe.

176 Točka 23(b), drugi pododstavek, obvestila o prizanesljivosti določa, da „bo Komisija za določitev ravni znižanja v okviru teh razredov upoštevala datum, ko so bili dokazi, ki izpolnjujejo pogoj iz [točke 21] [navedenega obvestila], predloženi, in stopnjo njihove dodane vrednosti“ in da „lahko prav tako upošteva obseg in trajnost sodelovanja podjetja po datumu predložitve dokazov“.

177 Treba je spomniti, da ima Komisija široko diskrecijsko pravico pri oceni kakovosti in uporabnosti sodelovanja podjetja, predvsem v primerjavi s prispevki drugih podjetij (glej v tem smislu zgoraj v točki 92 navedeno sodbo SGL Carbon/Komisija, EU:C:2007:277, točka 81).

178 Čeprav mora Komisija obrazložiti, zakaj meni, da so dokazi, ki jih v okviru obvestila o prizanesljivosti predložijo podjetja, prispevek, ki utemeljuje znižanje zneska naložene globe, pa morajo podjetja, ki želijo v zvezi s tem izpodbijati sklep Komisije, tudi dokazati, da Komisija brez takih informacij, ki so ji jih prostovoljno predložila, ne bi mogla dokazati bistvenih elementov kršitve in torej sprejeti sklepa o naložitvi glob (glej v tem smislu sodbo z dne 24. septembra 2009, Erste Group Bank in drugi/Komisija, C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P in C-137/07 P, ZOdl., EU:C:2009:576, točka 297).

179 V tej zadevi je treba spomniti, da sta tožeči stranki prošnjo za prizanesljivost vložili za obdobje med letoma 1978 in 2004. Tožeči stranki sta v odgovoru na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah (glej točko 113 zgoraj) spremenili izjavo v okviru te prošnje, kar zadeva obdobje pred letom 1993.

180 Kot je bilo navedeno že v okviru prve skupine tožbenih razlogov, je lahko posledica opustitve dela obdobja, upoštevanega pri izračunu znižanja iz naslova obvestila o prizanesljivosti, zmanjšanje tega znižanja, čemur tožeči stranki tudi nista ugovarjali.

181 Treba je torej preučiti, z vidika trditev tožečih strank, navedenih zgoraj v točki 170, ali je Komisija storila napako pri presoji dodane vrednosti dokazov, ki sta jih tožeči stranki predložili za obdobje po letu 1993.

182 Glede znižanja zaradi prizanesljivosti, odobrenega tožečima strankama, iz točke 357 in naslednjih obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da je Komisija ugotovila, da:

— tožeči stranki nista predložili listinskih dokazov za celotno obdobje svojega sodelovanja v kartelu;

— sta tožeči stranki v izjavah navedli ime svojih zastopnikov na panevropskih srečanjih, predmet in pogostost teh srečanj, podrobnosti s teh srečanj in potrdili srečanja na nacionalni ravni (Združeno kraljestvo, Španija in Francija);

— sta tožeči stranki v prošnji za prizanesljivost podali samoobtožujoče izjave glede srečanj s svojimi konkurenti v sektorju FK od leta 1978 glede Francije, glede Združenega kraljestva (leta 1983) in od začetka 80. let tudi glede evropske ravni;

— sta tožeči stranki v fazi odgovora na obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah trdili, da srečanja, priznana v obdobju od leta 1978 do leta 1993, niso bila del globalnega kartela FK;

— ker se Komisija ne opira na izjave tožečih strank o njunem sodelovanju na srečanjih glede Francije in drugih regij, ne da bi ti vedeli za panevropski kartel pred letom 1993, je elemente iz njune prošnje za prizanesljivost mogoče presojati le z vidika znatne vrednosti, ki jo imajo za obdobje med letoma 1993 in 2004;

— je bilo na podlagi teh dejavnikov 5-odstotno znižanje za sodelovanje tožečih strank ustrezno.

183 Glede listinskih dokazov je treba ugotoviti, da se večina teh, ki zadevajo sodelovanje v kartelu in sta jih predložili tožeči stranki, in sicer seznam srečanj CEFIC med 2. junijem 1989 in 16. novembrom 2005 ter zapisniki o teh srečanjih, nanašajo na drugo obdobje (1993–2004). Vendar iz izpodbijanega sklepa in iz spisa pred Splošnim sodiščem izhaja, da je Komisija že imela dovolj dokazov o vpletenosti tožečih strank v kartel v drugem obdobju.

184 V zvezi s tem je treba spomniti, da je bila prošnja tožečih strank z dne 14. oktobra 2008 za uporabo obvestila o prizanesljivosti poznejša od prošenj skupine Kemira (28. novembra 2003, ki je dobila imuniteto pred globami na podlagi točke 8 obvestila o prizanesljivosti), družbe Tessenderlo Chemie (18. februarja 2004, prva prosilka za prizanesljivost v smislu točke 23 obvestila o prizanesljivosti) in družbe Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química (27. marca 2007, druga prosilka v smislu točke 23 tega obvestila). Zato je logično, da so imeli dokazi, ki sta jih predložili tožeči stranki v okviru

prošnje za prizanesljivost za drugo obdobje (kot zadnji prosilki za prizanesljivost in več kot štiri leta po začetku inšpekcij in po tem, ko jima je Komisija trikrat poslala zahtevo za informacije) manjšo dodano vrednost. Časovno zaporedje in to, kako hitro so člani kartela začeli sodelovati, sta namreč temeljna elementa sistema, ki je vzpostavljen z obvestilom o prizanesljivosti (sodba z dne 5. oktobra 2011, Transcatab/Komisija, T-39/06, ZOdl., EU:T:2011:562, točka 380).

185 Treba pa je navesti, da je zgodovinske podatke s srečanj CEFIC o imenih zastopnikov podjetij, ki so na njih sodelovala in ki sta jih tožeči stranki posredovali v okviru prošnje za prizanesljivost, deloma posredovala že skupina Kemira, tako da so te informacije lahko le utrdile dokaze, ki jih je Komisija že imela. Enako velja za zapisnike o teh srečanjih.

186 Poleg tega glede družbe Tessenderlo Chemie iz točke 352 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da je Komisija menila, da imajo dokazi, ki jih je ta družba predložila, znatno dodano vrednost v smislu obvestila o prizanesljivosti. Družba Tessenderlo Chemie, ki je bila tudi prva, ki je podala informacije in dokaze za obdobje med letoma 1969 in 1989, in ji je bila v smislu točke 23 obvestila o prizanesljivosti odobrena delna imuniteta, je podala kakovostne in zelo obsežne dokaze, ki so po svoji naravi in stopnji natančnosti okrepili zmožnost Komisije, da ugotovi obstoj kartela med 1. aprilom 1989 in 10. februarjem 2004. Ti dokazi so predvsem natančni opisi delovanja in ocene kartela, rokopisne opombe iz časa kršitve o dvo- in večstranskih srečanjih protikonkurenčne narave (*ad hoc*, v okviru CEPE, Super CEPA in CEFIC), ročno narisane tabele za nadzor prodaje, kvot, strank in/ali cene, in to za celotno obdobje. Zato je Komisija odobrila 50-odstotno znižanje globe za navedeno obdobje.

187 Enako glede družbe Quimitécnica.com-Comércia e Indústria Química, „druge prosilke“ v smislu točke 23 obvestila o prizanesljivosti, iz izpodbijanega sklepa izhaja, da je ta družba predložila listinske dokaze, ki so potrdili njene izjave, in da je bilo na podlagi njenega sodelovanja mogoče razširiti geografski obseg kartela na Portugalsko.

188 Glede izjav tožečih strank je treba navesti, da je Komisija v postopku poravnave predlagala znižanje na podlagi točke 29 smernic iz leta 2006 in na podlagi obvestila o prizanesljivosti.

189 Prvič, na podlagi navedenih izjav tožečih strank je bilo mogoče razširiti trajanje njunega sodelovanja v kartelu, ne pa trajanja kartela kot takega. Ker ni bilo mogoče uporabiti točke 23, drugi odstavek, obvestila o prizanesljivosti, je bilo predvideno znižanje „zunaj prizanesljivosti“ na podlagi točke 29 smernic iz leta 2006, da bi se med drugim izognili paradoksu, da se kaznuje podjetje, ki je sprejelo sodelovanje s Komisijo in ji predložilo bistvene informacije o trajanju svoje udeležbe. Kot je bilo navedeno že v okviru prve skupine tožbenih razlogov, sta tožeči stranki v okviru obvestila o ugotovitvah o možnih kršitvah trdili, da so se njune izjave glede protikonkurenčnega ravnanja za prvo obdobje (1978–1993) nanašale na ločeno in zastarano kršitev. Enako je bilo ugotovljeno, da Komisija ni storila napake s tem, da ni uporabila 35-odstotnega znižanja zaradi olajševalne okoliščine, ki je bilo sprva predvideno in sporočeno v okviru postopka poravnave.

190 Drugič, Komisija je predlagala 17-odstotno znižanje na podlagi obvestila o prizanesljivosti za celotno obdobje od leta 1978 do leta 2004, ki se je nanašalo na vse informacije, ki sta jih podali tožeči stranki, med katerimi so tudi samoobtožujoče izjave. Ta priznanja tožečih strank so bila pomembna za ugotovitev, v obvestilu o ugotovitvah o možnih kršitvah, o njunem sodelovanju na kartelnih srečanjih od leta 1978, torej pred prvimi listinskimi dokazi leta 1983 glede Združenega kraljestva. Poleg tega so navedena priznanja potrdila stalno sodelovanje tožečih strank pri enotni kršitvi od leta 1978 do inšpekcijskih pregledov Komisije leta 2004 in evropski obseg njunega sodelovanja v kartelu od začetka, in sicer precej pred listinskimi dokazi leta 1992 za Španijo.

191 Zato je mogoče na podlagi dejstva, da je Komisija nazadnje odobrila 5-odstotno znižanje zaradi prizanesljivosti za drugo obdobje (1993–2004) namesto 17-odstotnega znižanja za obdobje od leta 1978 do leta 2004 skleniti, da je menila, da imajo izjave, ki se nanašajo na upoštevano obdobje,

omejeno dodano vrednost in da imajo samoobtožujoče izjave glede prvega obdobja (1978–1993) kot edini vir, na podlagi katerega lahko Komisija utemelji sodelovanje tožečih strank v kartelu v tem obdobju, znatno dodano vrednost.

192 To presojo dodane vrednosti je mogoče sprejeti.

193 Glede upoštevanega obdobja namreč iz točk 137, 138, 143, 158 in 360 obrazložitve izpodbijanega sklepa izhaja, da dokaz o sodelovanju tožečih strank ne temelji na informacijah, ki sta jih predložili tožeči stranki, temveč da sta s samoobtožujočimi izjavami vseeno podkrepili svojo vpletenost v kartel po letu 1993.

194 Poleg tega, kot je bilo že navedeno zgoraj v točki 185, listinski dokazi, ki sta jih predložili tožeči stranki, ne vsebujejo novih informacij znatne vrednosti, temveč v glavnem le potrjujejo že poznana dejstva.

195 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da Komisija ni očitno presegla svojega polja proste presoje s tem, da je ugotovila, da imajo dokazi, ki sta jih predložili tožeči stranki, le omejeno dodano vrednost, s čimer si zaslužita le 5-odstotno znižanje zneska globe na podlagi obvestila o prizanesljivosti.

196 Iz navedenega je razvidno, da je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

– Plačilna sposobnost in izredne razmere

197 V okviru tega tožbenega razloga tožeči stranki ocenjujeta, da se njun položaj ne razlikuje dovolj od položaja [*zaupno*], da bi bilo upravičeno različno obravnavanje. Navajata tudi, da naj Komisija ne bi posebej preučila socialnih in ekonomskih kazalnikov v zvezi z njima in da ni izpeljala posledic prispevkov Lizbonske pogodbe v okviru svoje analize o plačilni sposobnosti.

198 V skladu s točko 35 smernic iz leta 2006 lahko Komisija v izjemnih primerih na zahtevo podjetja upošteva njegovo nezmožnost plačila v posebnih socialnih in ekonomskih okoliščinah, vendar na podlagi tega ne bo odobrila nobenega zmanjšanja globe samo zaradi ugotovitve, da je podjetje v neugodnem ali slabem finančnem stanju; „[z]manjšanje se lahko odobri samo na podlagi objektivnih dokazov, da bi naložitev globe […] nepopravljivo ogrozila gospodarsko sposobnost preživetja zadevnega podjetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso svojo vrednost“.

199 Pogoji za odobritev znižanja končnega zneska globe na podlagi točke 35 smernic iz leta 2006 torej zahtevajo, da podjetje dokaže, prvič, nezmožnost plačila globe, kar je treba ugotoviti na podlagi zadostnih in natančnih finančnih podatkov, drugič, izgubo vrednosti sredstev podjetja zaradi plačila globe in, tretjič, posebne socialne in ekonomske okoliščine.

200 V točki 373 obrazložitve izpodbijanega sklepa je Komisija zavrnila prošnjo za znižanje zneska globe zaradi plačilne nesposobnosti podjetij Timab/CFPR, ker, prvič, sta imeli konec leta 2009 dovolj razpoložljive gotovine in sredstev in je bilo mogoče predvideti, da bosta imeli dovolj gotovine in sredstev tudi še leta 2010, drugič, je bila celotna globa omejena v primerjavi z velikostjo podjetja na ravni skupine, in, tretjič, glede na plačilno sposobnost skupine bi bilo mogoče zvišati učinek vzvoda z dodatnim bančnim posojilom.

201 Prvič, glede domnevno različnega obravnavanja v razmerju do [*zaupno*] je treba spomniti, da je načelo enakega obravnavanja splošno načelo prava Unije, ki je določeno v členih 20 in 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. V skladu z ustaljeno sodno prakso to načelo zahteva, da se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in da se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je taka obravnava objektivno utemeljena (glej sodno prakso, navedeno v točki 72 zgoraj in sodbo z dne 11. julija 2013, Ziegler/Komisija, C-439/11 P, ZOdl., EU:C:2013:513, točki 132 in 166, in sodbo Team Relocations in drugi/Komisija, C-444/11 P, EU:C:2013:464, točka 186 in navedena sodna praksa).

202 Vendar kršitev načela enakega obravnavanja zaradi različnega obravnavanja predpostavlja, da so zadevni položaji primerljivi glede na vse njihove značilnosti. Značilnosti različnih položajev in s tem njihovo primerljivost je treba določiti in presojati med drugim ob upoštevanju namena ter cilja ukrepa Unije, s katerim je uvedeno zadevno razlikovanje (zgoraj v točki 201 navedena sodba Ziegler/Komisija, EU:C:2013:513, točka 167; glej zgoraj v točki 201 navedeno sodbo Team Relocations in drugi/Komisija, EU:C:2013:464, točka 187 in navedena sodna praksa).

203 Iz tega izhaja, da je treba na podlagi zahteve v smislu točke 35 smernic iz leta 2006 vsak primer objektivno preučiti. V tej zadevi je treba namreč ugotoviti, da znižanje globe [*zaupno*] in neznižanje zneska globe tožečih strank izhaja iz prav take analize, ki jo je Komisija opravila v skladu s točko 35 smernic iz leta 2006, in da je Komisija uporabila iste kazalnike pri analizi, ki se je nanašala na zadevni podjetji.

204 V zvezi s tem izhaja tako iz izpodbijanega sklepa kot iz ločenega sklepa, v katerih so izražena ista načela, da je Komisija za namen presoje plačilne sposobnosti izvedla ekonomsko in finančno analizo plačilne sposobnosti tožečih strank in zadevno analizo [*zaupno*] ter vpliva morebitne globe na njihovo sposobnost preživetja. Upoštevala je finančni položaj zadevnega podjetja in notranje finančne napovedi ter se oprla na številna finančna razmerja za merjenje donosnosti, plačilne sposobnosti, zmogljivosti zadolževanja in vpliv globe na vrednost podjetja. Upoštevala je tudi lastnosti delničarjev podjetja.

205 Iz tega izhaja, da so bila denarna sredstva [*zaupno*] kritična, medtem ko so bila finančna sredstva tožečih strank trdna, kar sta potrdili tudi tožeči stranki na obravnavi. Enako je bil ugotovljen profil tveganja [*zaupno*] negativen, glede tožečih strank pa pozitiven. Enako velja za druga razmerja, uporabljena za preučitev utemeljenosti prošnje zadevnih podjetij za znižanje zneska globe zaradi plačilne nesposobnosti.

206 Položaj tožečih strank tako ni bil primerljiv s položajem [*zaupno*] in zato z očitkom domnevno različnega obravnavanja ne moreta uspeti.

207 Drugič, tožeči stranki Komisiji očitata, da ni posebej preučila njunega finančnega položaja.

208 Kot izhaja iz zgornjih točk, je Komisija za namen presoje plačilne sposobnosti opravila ekonomsko in finančno analizo plačilne sposobnosti tožečih strank in vpliva morebitne globe na njuno sposobnost preživetja. Upoštevala je elemente, navedene v točki 204 zgoraj. Zato tožeči stranki s trditvijo, da naj Komisija ne bi posebej preučila njunega finančnega položaja, ne moreta uspeti.

209 Dalje je treba navesti, da tožeči stranki dejansko ne uveljavljata očitne napake pri presoji njune plačilne sposobnosti, temveč bolj grajata strogo uporabo pravil iz točke 35 smernic. Poleg tega in kot je bilo že navedeno zgoraj v točki 205, sta tožeči stranki priznali trdnost njunih finančnih sredstev.

210 Poleg tega pripombe tožečih strank, kot so sklicevanje na ekonomsko krizo ali finančne značilnosti [*zaupno*] (podjetje, ki kotira na borzi) v razmerju do finančnih značilnosti tožečih strank (družinsko podjetje, ki ne kotira na borzi), niso zadostni objektivni dokazi, ki bi izpolnjevali zahteve iz točke 199 zgoraj.

211 Tretjič, tožeči stranki navajata, da konkurenca ni več eden izmed ciljev Unije, temveč naj bi bila le omenjena v Protokolu št. 27 o notranjem trgu in konkurenci, ki je priložen k Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, kot element notranjega trga. Po njunem mnenju ta sprememba bolj kot kdajkoli poziva Komisijo, naj pri presoji protikonkurenčnih praks in zadevnih kazni upošteva položaj različnih zadevnih podjetij ter njihove finančne in obenem tudi ekonomske in socialne značilnosti z vidika ciljev Unije, kot so opredeljeni v členu 3 PEU.

212 V zvezi s tem zadostuje spomniti, da člen 3 PEU v povezavi s Protokolom št. 27 o notranjem trgu in konkurenci ni ne spremenil cilja člena 101 PDEU ne pravil s področja naložitve glob. Zato tožeči stranki z očitkom, da naj bi Komisija s tem, da ni upoštevala ekonomskih in socialnih zavez družbe CFPR in močnega upada njunega prometa, kršila določbe člena 3 PEU v povezavi s Protokolom št. 27 o notranjem trgu in konkurenci, ne moreta uspeti.

213 Iz zgornjih ugotovitev izhaja, da je treba ta tožbeni razlog zavrniti.

Podredni predlog za spremembo zneska globe

214 S tretjim tožbenim predlogom tožeči stranki Splošnemu sodišču predlagata, naj zniža znesek globe, ki jima je bila naložena. V tem okviru predvsem predlagata, naj Splošno sodišče zniža „stopnjo teže“ in poleg znižanja za „sodelovanje zaradi prizanesljivosti“ odobri dodatno znižanje globe za „sodelovanje zunaj prizanesljivosti“, ker nista ugovarjali dejstvom po 16. septembru 1993.

215 Najprej je treba spomniti, da za sodni nadzor zakonitosti nad sklepi Komisije, s katerimi ta naloži globo zaradi kršitve pravil o konkurenci, velja neomejena pristojnost, ki jo sodišču Unije podeljuje člen 31 Uredbe št. 1/2003 v skladu s členom 261 PDEU (glej v tem smislu sodbo z dne 8. decembra 2011, Chalkor/Komisija, C-386/10 P, ZOdl., EU:C:2011:815, točke 53, 63 in 64). Ta pristojnost sodišču omogoča, da preseže sam nadzor zakonitosti sankcije in nadomesti presojo Komisije s svojo ter po potrebi odpravi, zniža ali zviša naloženo globo ali periodično denarno kazen (glej sodbo z dne 8. decembra 2011, KME in drugi/Komisija, C-272/09 P, ZOdl., EU:C:2011:810, točka 103 in navedena sodna praksa; glej v tem smislu sodbo z dne 5. oktobra 2011, Romana Tabacchi/Komisija, T-11/06, ZOdl., EU:T:2011:560, točka 265).

216 Poleg tega mora Splošno sodišče pri izvrševanju svoje neomejene pristojnosti spoštovati načelo enakega obravnavanja ne glede na to, ali sta se tožeči stranki sprva zatekli k postopku poravnave ali ne.

217 Prvič, iz zgoraj navedenega izhaja (glej točko 160 zgoraj), da ni treba znižati 17-odstotne stopnje, uporabljene zaradi teže kršitve.

218 Drugič, glede prošnje za spremembo zneska globe, naložene tožečima strankama iz razloga, ker nista ugovarjali dejstvom po 16. septembru 1993, je treba spomniti, da obvestilo o prizanesljivosti ne določa znižanja zaradi neugovarjanja dejstvom. Poleg tega in kot je bilo že ugotovljeno v okviru tožbenega razloga v zvezi s Komisijino napako pri presoji sodelovanja tožečih strank, je že imela Komisija zadostne dokaze o sodelovanju tožečih strank pri kršitvi, tako da imajo dokazi in izjave tožečih strank omejeno dodano vrednost. Končno Splošno sodišče ocenjuje, da ker Komisija na podlagi tega sodelovanja ni mogla v celoti ali deloma sankcionirati kartela, ni nujno, da jima v okviru svoje neomejene pristojnosti odobri znižanje globe „zunaj prizanesljivosti“.

219 Ker v obravnavani zadevi ni drugih elementov, ki bi vplivali na spremembo zneska globe, naložene tožečima strankama, je treba zato njun tretji tožbeni predlog zavrniti kot neutemeljen.

220 Ker noben od tožbenih razlogov, ki sta jih tožeči stranki navedli v utemeljitev predlogov za ugotovitev ničnosti ali za spremembo, ni utemeljen, je treba tožbo v celoti zavrniti.

Stroški

221 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeči stranki nista uspeli, se jima naloži, da poleg svojih stroškov nosita tudi stroške, ki jih je priglasila Komisija.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi razširjeni senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi Timab Industries in družbi Cie financière et de participations Roullier (CFPR) se naloži plačilo stroškov.

D. Gracias O. Czúcz A. Popescu

M. Kančeva C. Wetter

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourgu, 20. maja 2015

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje 1

Postopek in predlogi strank 5

Pravo 6

Predlog za ugotovitev ničnosti izpodbijanega sklepa 6

Postopek poravnave 6

– Uvodne ugotovitve 8

– Zvišanje zneska globe glede na sporočen razpon 9

– Nezadostnost analize 14

– Drugi očitki 15

Zadevne prakse 17

Znesek globe 19

– Kršitev člena 23 Uredbe št. 1/2003 19

– Teža 19

– Olajševalne okoliščine 21

– Prizanesljivost 22

– Plačilna sposobnost in izredne razmere 25

Podredni predlog za spremembo zneska globe 27

Stroški 27